

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Epi-
törmesterek Szövetsége hivatalos lap-
ja. Egyesülve a timisoarai „Az Ipa-
ros”-sal és a „Fodrász Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Taxe, Taxe, Taxe...

De Prof. E. M. Brancovici

Am cetit zilele acestea prin ziare un comu-
nicat al ministerului muncii, prin care se aduce
la cunoştinţa celor interesaţi, că pentru lucră-
rile de bilanţ întreprinderile, cari vor dori să in-
tensifice asemenea lucrări, sunt obligate să anga-
jeze un număr corespunzător de şomeri, — adi-
că oameni fără ocupaţie — plătindu-i cel puţin
cu câte 2000 lei lunar. In caz contrar, întreprin-
derile respective vor vărsa echivalentul acestui
minim de salar ministerului muncii.

Am avut, până acum, naivitatea de a crede
că la un minister al muncii se ştie ce e munca,
sub diversele ei aspecte şi varietăţi, — după cum
am avut naivitatea de a crede că la un minister
al comerţului se ştie precis ce este comerţul şi
ce cunosc toate condiţiunile lui organice pentru
a putea exista.

Dacă ministerul muncii nu ştie ce este o luc-
rare de bilanţ şi cum se execută o astfel de luc-
rare, el se putea adresa ministerului de comerţ
pentru lămuriri. Dacă nu a făcut-o, e probabil că
nu a avut încredere în informaţiunile ce i s'ar
fi dat acolo, sau avea vreun interes de a se feri
le urma urmelor, se putea adresa Camerilor de
comerţ, cari trebuie să fie emanaţiunea însăşi a
comerţului şi deci nu este de admis ca aci să nu
se ştie cum se face un bilanţ.

Ne însărcinăm noi a da, aci, ministerului
muncii măcar unele noţiuni de ordin general,
mărginite atât cât poate interesa pe acest minis-
ter. Bilanţul este o lucrare de sezon care se face
odată pe an şi în general de scurtă durată.

Bilanţul e o lucrare tehnică de comptabilita-
te, ce nu se poate face decât de aceia, cari au nu
numai calificăţie cuvenită, dar şi cunosc la per-
fecţie organizaţia întreprinderii în speţă, până în
cele mai mici amănunte.

Bilanţul e o sinteză a tuturor elementelor
ce reprezintă întreaga viaţă a unei întreprinderi,
printre cari cele mai multe au un caracter strict
confidenţial.

Bilanţului trebuie să se pregătească toate
elementele ce reprezintă întraga mişcare a in-
treprinderii din cursul anului, culegere, pregăti-
re, sistematizare, pe care nu o poate face cu fo-
los şi în timp util, decât acela care le-a manipulat
în tot decursul anului şi s'a familiarizat cu ele.
De multe ori intervin chiar chestiuni de memorie
individuală, pentru a dibui cu promptitudine
toate izvoarele datelor trebuincioase.

Toate acestea nu pot fi înfăptuite decât în-
tr-o sfortare armonică, a tuturor celor ce au con-
tact zilnic cu toate elementele întreprinderii. Dar
această sfortare este considerabilă, mărită prin
faptul că nu se poate suspenda mersul zilnic al
întreprinderii.

Introducerea unor funcţionari de ocazie
chiar calificaţi de ar fi, dar cari nu ştiu de un-
de să o ia, nu ar fi decât un izvor de încurcări,
de erori, de neînţelegeri. Iar dacă ne gândim
la toate posibilităţile de indiscreţiune în profitul
unei concurenţe neleale, unde ajungem?

Considerând toate aceste împrejurări, căpă-
tăm fatal, convingerea că din toată această dis-
poziţie ministerială nu rămâne în picioare decât
o singură realitate, — ca de astfel din toate legi-
ferările şi dispoziţiile cu caracter social: ce să se
hărădesc de un cârd de vreme, — şi anume:
„TAXE” şi „IMPUNERI”.

S'a uitat la noi, de mult, principiul constitu-
ţional, că nici o impunere nu se poate face fără
lege, iar legea trebuie să prevadă şi contabilita-
te veniturilor ornat.

Belöldi iparunk súlyos krizise és a külkereskedelmi rendszer

A gyáriparosok kongresszusa súlyos kritikát gyakorolt az állami beavatkozás rendszerére ellen

A jelenlegi kontingentálási és devizarendszim csak visszafordítást termel,
de a bejelen nem segít.

Kísérletezések helyett a belöldi ipar minden eszközzel való megsegítését kell megvalósítani

Hétfőn délben nyílt meg Teodorescu volt mi-
nister elnöke alatt az ország gyáriparának
kongresszusa. Az elnöki megnyitóval, amelyben
Teodorescu mérnök a belöldi ipar mai helyzeté-
vel foglalkozott, valamint az üdvözlésekkel ki is
merült a délelőtti program. Az érdemleges tár-
gyalások a délutáni ülésen kezdődtek Ficsinescu
mérnök nagyszabású előadásával, amelyben a
külkereskedelmi és devizarendszert tette éles bí-
rálat tárgyává. Ficsinescu mérnök valósággal
izekre boncolta az állami beavatkozás minden
megnyilatkozását ezen a fontos nemzetgazdasági
téren és rámutatott azokra a körülményekre, a
melyekből a Cagero-panama megszületett. Ter-
mészetes, hogy Ficsinescu mérnök az egész kér-
dést elsősorban és majdnem kizárólag a gyár-

ipar szempontjaiból fogta fel és mindjárt a be-
vezetésben kijelentette, hogy az általános hiede-
lemmel szemben az állam a külkereskedelmi
rendszerbe való beavatkozásnál egyetlen pilla-
natig sem gondolt a belöldi ipar támogatására
és fejlesztésére, hanem a mezőgazdasági krízis
volt az, amely arra indította a kormányt, hogy
1931 végén megtegye az első intézkedéseket a
behozatal korlátozására és a kivitel fejlesztésé-
re. A kontingentálási bevezetésével elkövetkezett
ipari fellendülés csak természetes, de nem szán-
dékolt következménye lett a behozatal ellenör-
zésének, mert a kontingentálással nem lehetett a
mezőgazdasági iparcikkek iránti szükségletet is
csökkenteni és külföldi árú hiányában ezt a szük-
ségletet a belöldi ipar termékeivel fedezték a
gazdák.

Hogyan lett egyre szigorabb a devizakorlátozás?

Ficsinescu mérnök történelmi visszapi-
lításban vizsgálta a devizakorlátozások és behoza-
tali megszorítások fejlődését, amelyek eleinte
csak a román valuta védelmét célozták. Magyar-
országgal és Németországgal, majd Olaszországgal,
Csehszlovákiával, Görögországgal, Jugoszlá-
viával és Ausztriával azonban mert ezek az ál-
lamok bebiztosították a román árukövetelések de-
vizákban való fizetését.

Erre az első intézkedés Románia részé-
ről mindössze az volt, hogy 1932 február 29-én
felállította a Banca Nationala mellett a kompen-
zációs pénztárt és kimondotta, hogy a fenti or-
szágokba való fizetés csak lejben történhet és
csak úgy lehet onnan árút behozni, ha az impor-
tőr előbb lefizeti az árú ellenértékét lejben a
kompenzációs pénztárnál. Ez volt az a kis hógö-
röngy, amelyből a behozatali és devizakorlátozá-
sok és panamak lavínja megszületett.

De az első intézkedés nem tudta a devizák
kivándorlását megakadályozni és a Banca Na-
tionala devizaállományának állandó csökkenése
csak ezután riasztotta meg igazán az illetékes
köröket. Így született meg a devizaforgalom ál-
talanos korlátozásáról szóló törvény 1932 má-
jus 17-én, mely kimondotta, hogy a devizakeres-
kedelmet a Banca Nationala kezében közpon-
títja, vagyis minden devizát a jegybanktól kell
kérni, míg a magándevizákvaló fizetést csak
úgy engedélyezik, ha az illető árúbehozatalt ig-
azolná a társulat. Azután jött — különösen a bank

betétek és külföldi hitelek masszív visszavonulá-
sának hatása alatt — a devizatorvény 1932 októ-
ber elsején, amely az import rendszeres ellenör-
zését is szükségessé tette és 1932 november 29-
ikén állította fel a kormány a legfőbb kontingen-
tálási bizottságot, amely eleinte csak 130 vám-
tétel alá tartozó árú behozatalát osztotta fel a
devizakészletnek megfelelően, de később a többi
cikket is kontingentálni kellett, mert úgy a de-
vizakészlet, mint a külkereskedelmi mérlegben
mutakozó főleg állandóan csökkent tovább-
ra is. De ezek a rendszabályok sem bizonyultak
elegendőnek és a kormány belátja, hogy szük-
ség van az export fokozására. Ezt részint pré-
miumokkal, részint az árukompensálással véli
elérhetőnek. Mindezek ellenére a külkereskedel-
mi mérleg aktivuma az 1932 évi 4 milliárd 700
millió lejről 1933 végén visszaesett 2 milliárd
400 millióra, a Banca Nationala devizabevételei
pedig 9.5 milliárdról 8.1 milliárdra.

Már ekkor beszéltek a kontingentálási rend-
szer csődjéről, mert pontosan a kitűzött céllal
ellentétes eredményekre vezettek. De ebben —
mondja Ficsinescu mérnök — nem maga a kon-
tingentálás volt a hibás, hanem az a mód, aho-
gyan alkalmazták. És elsősorban a visszaélések,
amelyek botrányosok voltak. Maga a kontingen-
tálási bizottság, de a bizottságon kívüli és annak
feje felett is kiadtak behozatali engedélyeket,
minden jogalap és minden korlátozás nélkül.

Azonkívül pedig az importőrök importjogait nem az 1932 évi behozatal tárgyilagossági felülvizsgálása alapján állapították meg, hanem mindenkinek a személyes bemondása szerint és csak természetesen, hogy ezek a bemondások a legtöbb esetben hamis adatokat és túlzásokat tartalmaztak. De a legnagyobb baj az volt, hogy egyszerre egymásnak homolegyenest ellentmondó rendszer volt érvényben; a kontingentálás, amely a behozatal csökkentését célozta és a kompenzáció, amely úgy, ahogy alkalmazták, csakis az import fokozását vonhatta maga után. Ezekhez az okokhoz még két fontos körülmény járult, amely az első kontingentálási megszorításokat hajástalanná tették. Az egyik ok az volt, hogy Románia exporttermékeinek az ára nagyon visszaesett, de ugyanakkor a behozott áruk értéke nem csökkent. A másik ok pedig a nyersanyagok, félgyártmányok és termékek csökkenő behozatalának nagyfokú emelkedése úgy mennyiségileg, mint értékben, ami a belföldi ipar fejlődésének volt a természetes következménye. Ezekben az árukban a behozatal egy év alatt, 1932-től, 1933 végéig körülbelül 800 millióval emelkedett.

A mai rendszer hibái.

Őrre jöttek a további korlátozások, de ezek is eredménytelenek maradtak, sőt a külkereskedelmi márleg és a devizakészlet egyre gyengébb lett. Végül a kormány bevezette az exportprémiumok rendszerét, vagyis a kivitt áruk után az importőr fizeti meg a hivatásos és tényleges valutaárfolyamok közötti különbséget és a behozható árú mennyiségét mindenkor függővé tették attól a devizamennyiségtől, amellyel Románia az illető országban mindenkor rendelkezik. Ezzel a rendszerrel sikerült is a külkereskedelmi aktívumot látványosan feltornászni és 1935 első tíz hónapjában több, mint 4 milliárdos fölösleg mutatkozott. De ennek a fölöslegnek jórésze, valami 130 millió lej Olaszországban fekszik és nem lehet felhasználni, a többi pedig gyengevalutájú államok kliringszámláin van és megint nem lehet vele mihez kezdeni, viszont a 44 százalékos és

később 33 százalékos valutaprémium az élet fokozatos megdrágulását vonta maga után, holott a lej fokozatos értékesítése amúgyis felduzzasztotta a közéleti cikkek árát.

Ma az a helyzet, hogy

még négy évvel ezelőtt, amikor az állam szűkségének találta a beavatkozást, tűrhetők voltak a külkereskedelmi feltételek, ma egyenesen tűrhetetlenné váltak.

Telkintettel arra, hogy minden baj az exportpiacok és a román termékek értékesítése körül kezdődött, a román kormány beavatkozásának két főproblémát kellett volna megoldani. Elsősorban az exportőrök részére a legjobb feltételeket megteremtani áruik értékesítésére, megkönnyítve a kivitt az erővalutájú országok felé, másfelől pedig a lehetőség szerint csökkenteni a behozott áruk értékét a gazdasági élet tevékenységének megzavarása nélkül.

Mit tett a kormány az export fejlesztése terén? Ficsinescu mérnök szerint csak új terheket, akadályokat és korlátozásokat hozott.

A kivitteli prémiumokat jó ideig csak az exportőrök szűk csoportja kapta és az sem kapta meg ténylegesen, de különben is ezek a prémiumok legtöbbször nem fedezték az exportőrök veszteségeit, amelyeket a kapkodó intézkedések és akadékoskodások okoztak nekik.

Az import csökkentése terén viszont a mindenkori illetékek a kontingentálás révén, ha nem is lehetetlen, de nagyon nehezen elérhetővé váltak. Lehetetlenné tették a fogyasztás tényleges szükségletének fedezését, holott ezt tartósan nem lehet elérni és így árultak meg a kvótán felüli engedélyek, a milliárdos kompenzációk, különleges és panamaszagú kedvezmények.

A gyáripar azt állítja, hogy mindazekre a megszorításokra nem lett volna szükség és Románia ma nem lenne olyan súlyos helyzetben, ha a hároméves kísérletezés helyett a kormány egyszerűen a belföldi iparnak minden eszközrel való fejlesztését igyekezett volna megvalósítani, ami önmaga után vonta volna a külföldi áruk behozatalát és a devizaszükséglet csökkentését.

Amíg a mai rendszer tart, virágzik a fekete tőzsde

Részletesen foglalkozott Ficsinescu mérnök a legújabb külkereskedelmi és devizarendszerrel is, amelynek egyetlen előnye az, hogy részben megvalósította az exportból eredő devizák szabadforgalmát. A baj csak az, hogy az export ma főképpen gyengevalutájú államok felé történik, holott az államnak és a magángazdaságnak erős devizák kellenek. Lehetőség lesz-e a kivitt az új rendszerrel az erővalutájú országok felé irányítani?

A gyáripar nem bíz ebben a lehetőségben. Mindenekelőtt nem vesse komolyan azt, hogy a Banca Nationala ezáltal éppolyan áron fogja megvenni az exportőrök devizáit, mint a magánfelek. Az tény, hogy a jegybanknak elővétel joga van, máris árfolyamkülönbséget idéz elő a Banca Nationala által felvásárolt és szabadon hagyott devizák között.

Sorozatos panaszok egy cluji tanonciskola ellen

Igazságtalan büntetésekkel moleztálják a tanoncok szüleit és a mestereket.

Az egyik cluji iparostanonciskola ellen az inasgyermekek szülei részéről az utóbbi időben számos panasz hallatszik.

A szülők panaszoik, hogy az iskola igazgatója igen gyakran ró ki büntetéseket a tanulóknak, — illetve azoknak szüleinek és mestereinek — olyan mulasztásokért, amelyeknek rajtuk kívül álló okai vannak és amelyekben teljesen ártatlanok.

Jellemző egy cluji nyomdász esete, aki szabónak adta be fiát az egyik belvárosi műhelybe. Október 19-án szegődött be a fiút az ipartestületen, a tanoncszerződés aláírását követő napon pedig a fiú elment a tanonciskolába, hogy beiratkozzék az első évfolyamra. Az iskola tandíjára a fiú 100 lejt kapott az apjától, mert ez nem tudta, hogy a díj pontosan mennyibe fog kerülni. A tandíj azonban 250 lej. A kisfiút visszaküldték, hogy hozza el a teljes összeget a beiratkozáshoz. A gyermek másnap akarta elvinni a teljes összeget, de már ezen a napon is rosszul érezte magát, másnap pedig beteg — influenzában — ágyba került. Tizenegy napig fekvőbeteg a kis inasgyerek. November elsején kelt fel az ágyból és akkor rögtön a tanonciskolába akart elmentni a beiratkozási illetékek befizetésére. November 1-je azonban görögkeleti egyházi ünnep, az iskola ajtajait zárva találta. Másnap megint elment. Ekkor az igazgató mérgesen tör-

nyitani? A gyáripar nem bíz ebben a lehetőségben. Mindenekelőtt nem vesse komolyan azt, hogy a Banca Nationala ezáltal éppolyan áron fogja megvenni az exportőrök devizáit, mint a magánfelek. Az tény, hogy a jegybanknak elővétel joga van, máris árfolyamkülönbséget idéz elő a Banca Nationala által felvásárolt és szabadon hagyott devizák között.

A kisfiú ezután édesanyját küldte el az iskolába, hogy a dolgot intézze el. Az asszony sorozatosan minden héten egyszer-kétszer felelt az iskolába, hogy a dolgot intézze. Mindig más és más iratokra volt szükség, de a beiratás még mindig késett. Néhány nappal ezelőtt aztán írás érkezett az inasgyerek szüleihez, amelyben tudtják őket, hogy a gyermek elmulasztotta a beiratkozást és ezért 1500 lej büntetést rónak rájuk.

Ilyen és hasonló kis eseteket mondanak el a tanoncok szülei az iskolával kapcsolatban. Gyakran jönnek be ilyen panaszok és nagyon sok a panaszkodó. A felsőbb iparügyi fórumoknak tenniük kellene valamit a visszaélések megszüntetésére.

OK ÉS OKOZAT.

Mondula ur és becses neje bécsi szüleit az nek a vendéglőben.

— Nem értem, — mondja az asszony, — ez a hus rághatatlan.

— Mindjárt rágható lesz, — felelte a férfi, — csak emeld fel a fátynodát.

Példátlanul nagy sikert aratott az aradi iparosbál

Mindenben a kitűzött programnak megfelelően, sőt bizonyos tekintetben a várakozást is messze felülmúló sikerrel zajlott le szombat az aradi iparosbál. Nem látszott meg a gazdasági krízis a szüfolaig közönséggel telt Iparos Kultúrhas hatalmas nagytermen és tágas mellékhelyiségein, ellenben megállított, hogy túl minden mondván csánált. ellentétben, az aradi iparosok együvé, az Iparos Otthon falai közé tartozónak velük magukat. Hatalmas tömeg vett részt a bálon és mindenki kitűnően mulatott.

A várakozást felülmúlóan nagy siker bőségesen indokolja, hogy ide iktassuk azok neveit, akik a sikert megszervezték és aiaapos munkával lelkiismeretesen meg is dolgoztak érte.

A bál vezérkar Reinhart Gyulával az élen Bakács Miksa, Braun Samu, Kun József, Zombory Gyula, Ilyés István, Kőszeghy Emil, Barthel Ernő, Fock Gábor, Halmos Gyula, Fodor József, Baricz Máté, Mihály László, Szabó József, Sztójka Kálmán és Bedő László vezetőségi tagokból és Hermann Rudolf titkárból állott. De kivette a munkából a részét az Iparos Otthon egész vezetősége is.

A bál érdekében dolgozó hölgyek ugyanazok, akik az egyes szatrákban a bál folyamán tevékenykedtek, teljes egészében közüljük alább névsorukat:

A bűffében Reinhart Gyuláné vezetésével özv. Glück Józsefné és Sztójka Kálmánné ársztották el a közönséget minden jóval. A pénztárat Ilyés István és Baricz Máté vezették.

A teasátorban Braun Samuné dirigált, Martini Jánosné és Bedő Lászlóné szolgálták ki a vendégeket.

A cukrászdában Kőszeghy Emilné, Barthel Ernőné, Baricz Máténé és Vazár Jánosné működtek, a pénzt Barthel Ernő és Vazár János kezelték.

A pezsgősátorban — a színpadon — Zombory Gyuláné, Dukász Lajosné és özv. Neazmerák Kálmánné szorgoskodtak. Pénztáros Zombory Gyula volt.

A fekete-kávé és virslisátorban Engelhardt Ferencné és özv. Viktorelli Sándorné látták el a fáradtságos munkát. A pénztáros Kőszeghy Emil ügyelt fel.

A tombolajegyek kiadását Ilyés Istvánné, Kun Józsefné és Gőgner Sándorné végítették, a pénzkezelést Kun József intézte.

A tombolasátorban az ajándéktárgyak kezelésénél Schaeffer Richárdné vezetésével Lorencz Vilma, Erbeskern Manci, Blaboly Panni, Neumap Lenci és Irén tevékenykedtek.

A tombolajegyek eladását Neazmerák Margit, Gailov Margit, Viktorelli Panni, Krisán Manci és Szente Gizi bonyolították le.

A bál sikerét igazolja az aradi hatóságok vezetői és a város előkelőségei részéről megnyilvánult lelkes érdeklődés is. Ott láttuk a főszótnál Coticu dr. polgármester, országgyűlési képviselőt, Vuipé Iosif munkakamarai elnököt, Popa Constantin városi kulturtanácsost és Voiteceanu János iparhatósági biztost. Megjelentek a bálon Lakatos Ottó dr. kiérdemelt minorita rendfőnök, Parecz Béla dr. magyarpárti elnök, Tarnóczy Lajos dr. aradi református lelkész, Pongrácz Gellért, Szócs Didák, Schiessmann Gedeon minorita atyák, Doiga Mircea ipartestületi tisztviselő és mások.

Csak jóval éjjél elteltével, asztalbontás után kerekedhettek táncra a fiatalok, de akkor azután hajnal hasáig folyt a vígalm.

SZEGÉNYKE.

Balak ur sürgőnyt küld a feleségének, hogy akkor és akkor érkezik, várja a pályaudvaron.

Megérkezik, az asszony nincs a pályaudvaron. Hazasiet és in flagranti coipi az asszonyt egy idegen urral. Elsiet az anyósához és panaszokodik:

— Nem elég, hogy sürgőnyt küldtem neki és mégse várt a pályaudvaron, de még erre fel egy idegen urral leptem meg otthon.

Az anyós gondolkozik egy kicsit, aztán így szól:

— Hát ha meg se kapta szegényke a sürgőnyt.

Adóbehajtás. Székelyföldön...

Az általános elv, az átfogó szempont, a kivétel, a módosítás, itt is pontosan olyan, mint máshol. Sőt olyanabb, ami a vidék politikai adottságaiból folyik.

A pénzügyigazgatóság udvara tele cölömökkel, mely csendesen rothad a koratavaszi esőben. Aki nem tud fizetni, néhány perc múlva már szekeren a holmija.

Unalmas.

Legfennebb a részletekben van valami eltérés, szín, ötlet, eredetiség.

Itt közlünk kettőt a közönséges bánatosokból.

1.

Asszony állít be a pénzügyigazgatóságra, markában izzad az 54 lei adórészlete, melyet — vesekülés terhe alatt esküszik — tizenhat helyről kölcsönözött fel és amelynek fejében egy kendőbe összekötve elhozta ugyyszólván minden ruhamejűjét.

Kifizeti az 54 leit, kap egy cédulát, hogy kiviheti a lefoglalt holmiját. Azt meg is kapja s már indulna, mikor megdermeszti egy gunyos, fölényes hang:

— Hohó, még kapunk 15 leit!

— Én kérem mindent kifizettem — így az asszony — miféle 15 leit?

— Amiért a szekér behozta a csomagot.

— Kérem, én egy ekkora csomagot szekér nélkül hordozok félmapig — tizenöt leiert.

Nincs apelláta.

Másnap találkozom az asszonnal, addig még nem tudta összekunyorogni a 15 leit.

Mindentől eltekintve, ez több mint 20 százalékos jogtalan adóemelés.

2.

Düledező viskó előtt áll meg a szekér, mely már olyan tartozék, mint az adókönyvecské, vagy nyugtatómb.

A végrehajtó behatol az alanyhoz.

Hátralek 18 lei.

Az alacsony, hetven éves vén asszony csupasz szalmán fekszik a földön. Inkább már hulla. Mégis feltápáskodik, azt hiszi, jótékonyági akcióról van szó.

Mikor megtudja a tényállást, hangtalanul visszarogy a szalmára.

A végrehajtó szénéz: legfennebb egy kép jöhetne számításba:

Szűz Mária a kis Jézussal.

Mégis ugye...

Erre egyik zsebéből a másikba ártasz 18 leit és kiállítja a nyugtát, amit lehelyez a zizegő szalmára.

Nem valószínű, de nincs kizárva, hogy Mária szeméből kicsurrant a könny.

Egyáltalában nincs kizárva...

ANNYI BAJ LEGYEL

Mandula bemegy egy külvárosi kávéházba és rendel egy tortát. Megkóstolja és azt mondja:

— Hé, pincér, ez a torta nem jó.

— Annyi baj legyen, Mandula ur, — mondja a pincér — majd kicseréljük.

— Igen, igen, de már ebbe beleharaptam.

— Annyi baj legyen, — mondja a pincér — egy olyanra cserélem ki, amelybe már szintén bele van harapva.

Ardeali és banati vaskereskedő kongresszus Clujon.

A Sfatu Negustoreschesz tartozó Vas-, Gép- és Műszaki Kereskedők Szindikátusa az év elején, kihasználva a holt szezon üzletelenségét, kongresszust tart Bucurestiben márciusban. Ezt megelőzőleg az ardeali és banati vaskereskedők Clujon ülnek össze speciális problémáik, sérelmeik előzetes megvitatására. Ezt a gyűlést február 9-én tartják meg és arra a cluji, timisoari, aradi, oradeai és lugoji vaskereskedők már testületileg bejelentették részvételüket. A kongresszus ismeretössze még visszatérünk.

NEM BAJ

Napokban egy abnormalisan enyhe délutánon Döcög találkozik Pöcöggel, aki korcsolyát visz a kezében.

— Hova méssz! — kérdi Döcög.

— Korcsolyázni, — hangzik Pöcög válasza.

— Hát van fégl?

— Nincs, de nem baj. Ugy se tudok korcsolyázni.

Meghamisította a cluji ipartestület elnöke a cluji országos iparosnaggyűlés határozatát

Roman Valer ipartörvénytervezete ellen tizenhárom delegátus szavazott és három mellett, de a naggyűlésről felvett hivatalos jegyzőkönyvben úgy szerepel, hogy tizenhárom delegátus a javaslat mellett szavazott és csak tizenegy szavazott ellene.

Brasov és Arad ipartestülete erőlyesen követeli a meghamisított jegyzőkönyv korrigálását

Az aradi ipartestület előjárósága kedden este Vulcu Maxim elnöklétével ülést tartott. Az ülésen kegyelettel emlékeztek meg az aradi iparosság nemrégiben elhunyt két érdemes tagjáról: Müller Józsefről, az Ipartestület egykori elnökéről és Telcs Henrikéről, akiknek emlékét jegyzőkönyvben megörökítették.

Ezután Moskovitz Izidor beszámolt a cluji iparosgyűlésről, illetve a brasovi ipartestület ezzel kapcsolatos átiratáról. A brasovi ipartestület előjárósága ugyanis Aradra, valamint a cluji gyűlésen résztvevő többi ipartestülethez köriratot intézett, amelyben közli, hogy a brasovi ipartestületnek az a negy tagja, aki Szabó Béndel az élen a cluji kongresszuson megjelent, megállapította, hogy a kongresszus vezetősége által elkészített és a miniszteriumhoz felterjesztett jegyzőkönyv nem felel meg mindenben az ott történteknek és főleg nem idézi helyesen az ott elhatározottakat. A cluji gyűlésen ugyanis összesen tizenhatan szavaztak. Ezek közül tizenhármán Roman Valer ipartörvényjavaslatát ellen, míg hárommal mellette. A hivatalos jegyzőkönyv szerint viszont tizenhármán szavaztak a javaslat mellett és tizenegyen ellene. A kongresszus elnöke ugyanis szavazatoknak minősítette a távollévő testületektől érkező táviratokat, amelyekben ezek közlik, hogy csatlakoznak a kongresszus határozatához. Ezeket a dodonai szövegű távira-

tokat az elnökség úgy értelmezte, — hogy milyen alapon, ez rejtély —, hogy a távollévők Roman Valer törvénye mellett szavaztak. A brasovi ipartestület éppen ezért elhatározta, hogy a miniszteriummal feirraőan közli, hogy a cluji kongresszuson tulajdonképpen mi történt és hasonló eljárásra szólította fel a kongresszuson megjelent többi testületet is.

Ezt a javaslatot az aradi ipartestület előjárósága magáévá tette és úgy döntött, hogy ilyen értelemben szintén feiratot intéz a munkügyi miniszteriumhoz.

Ezután Moskovitz Izidor azokról a vádakról számolt be, amelyek legutóbb a munkakamara részéről az ipartestület elnökségét érték, mert az Iparos Otthonban az ipartörvény ellen tartott iparosgyűlésen megjelent. Megemlítette, hogy az ipartestületet politizálás vádjával illették és hogy arról is szó van, hogy az ipartestület ügyvitelének megvizsgálására kormánybiztost küldjenek ki. Beszámolt ezután arról, hogy az elnökség a vádak ügyében Cotioiu Romulus dr. átmeneti bizottsági elnökhöz fordult, mint az elsőfokú iparhatóság vezetőjéhez, akit arra kért, hogy indítson fegyelmi vizsgálatot az ipartestület elnöksége ellen.

Ezt a bejelentést az előjáróság tudomásul vette és jóváhagyta.

Rendeleti uton nem lehet törvényt módosítani, vagy kiegészíteni...

Egész sereg iparosnak adott igazat az aradi törvényszék és mentesítette őket a forgalmi adó alól.

Akiknél árvereznek és „pontos fizetés” címén javukra írják az öt százalékos prémiumot

Csodabogarakat termel, groteszk, kiünös és költséges csodabogarakat — a jelenlegi adó-kivetési és adóbehajtási rendszer. Ime, két beszédes példa:

Az adókvetésekéről szóló törvény határozottan előírja, hogy ki tekintendő kisiparosnak és kik azok ennek következtében, akiknek nem kell forgalmi adót fizetni.

A kormány azonban nem elgedett meg a törvényben foglalt körülményekkel és potrendelkezéseket adott ki, melyekben leszögezte, hogy kisiparosnak csak az tekinthető, akinek munkája legalább kétharmad részben javítás és csak egyharmad részben új áruk gyártása. Egy másik rendelkezés értelmében nem tekinthető kisiparosnak az, aki szeriában gyárt, például dobozokat készít.

Az érdekelt kisiparosok két csoportra oszlottak. Az egyik fizette és fizeti rendületlenül a rájuk ilyen alapon kivetett forgalmi adót, a másik pedig felebezéssel élt a törvényszékhez és megtámadta a miniszterium által kiadott rendelkezést. Az aradi törvényszék minden egyes esetben a kisiparosoknak adott igazat és leszögezte, hogy törvényt rendeleti uton nem lehet módosítani, vagy kiegészíteni. Azok az iparosok, akik peráltak, természetesen nem fizetik tovább a forgalmi adót, míg a többieknek fizetniük kell, vagy pedig ők is külön a maguk esetére is kiprovokálják a törvényszéki ítéletet.

Nem érdektelen megjegyezni, hogy a kormány akkor hozta ezeket a forgalmi adó fizetését módosító rendeleteket, amikor a forgalmi

adót amugyis 2.4 százalékról 6 százalékra fel-emelte és ebben a költségvetési évben a forgalmi adóból 375 millió lejjel többet hajtott be, mint az elmúlt esztendőben.

A másik csodabogár pedig az, hogy Aradon a negyedik évnegyed adóhátralékaira már egyre-másra tűzik ki az árveréseket. Ez az évnegyed tudvalevőleg január elsején kezdődött. Február elsejére, másodikára, harmadikára és az ezt követő napokra egész sereg adóárverést tűntek ki, holott a törvény rendelkezései értelmében, az, aki február 15-ikéig kifizeti teljes egészében erre a negyedre esedékes adóját, öt százalékos kedvezményben részesül. Így most az a groteszk helyzet állt elő, hogy valakinek február 3-ikán, vagy 4-ikén elárverezik a butorát, vagy üzletét, de ugyanakkor hűek akarnak maradni a törvény rendelkezéseivel és öt százalék kedvezményt nyujtanak neki, mert hiszen az árverés február 15-ike előtt történt és a derék adófizetőnek, aki február 15-ike előtt teljesíti a kincstárral szembeni kötelezettségét — még ha ez árverés után is történt — jár a kedvezmény. Legalább ez az előnye legyen meg: ha már mindenét elárverezték, kapjon öt százalékos kedvezményt.

Hát ez az, amit csodabogárnak is nevezhetünk.

IM MAEDCHENGYMNASIUM.

— Wer von euch kann mir sagen, wer der größte Eroberer des Mittelalters war?

— Don Juan, bittet er.

Wege zur richtigen Unterstützung der nationalen Industrie

Randbemerkungen zum Rechenschaftsbericht des Senatoren und gewesenen Minister Ing. Manolescu.

Von: ANDREAS MARTIN

Baumeister Timişoara, Director der Timişoaraer Bank A. G.

Schon der Name und die politische Einstellung des Senators Herrn Manolescu erzwingt aus der Zuhörerschaft gewissen Respekt und erwartet nicht Fragen, sondern einen Bericht der frei von Partei-politischen Geistes eine Einstellung der aktuellen Fragen erörtert. Dieser Erwartung ist Herr Manolescu nicht nur nachgekommen, sondern hat den Erwartungen entgegen mehr gebracht wie gehofft wurde. Nachdem er in kurzgefasster Weise über die zeitgerechten Fragen einen Vortrag hielt, worin er nicht — wie wir dies gewöhnt — mit schmeicheilhafter Einstellung seiner Tätigkeit für sich Simpatien zu erwecken suchte, sondern hat vor zum Grossteil aus Minderheiten bestehenden Gewerbetreibenden, Vertreter des Handels und der Industrie die heikle Frage, des Partizipierens der Mehrheitsbevölkerung im Handel, Gewerbe und Industrie betont und begründet.

Herr Manolescu forderte nach einem, für uns sehr lehrreichen Vortrage die Anwesenden auf, an ihm Fragen zu stellen oder ihm Winke zu geben, zu sagen sich mit ihm in Debatten einzulassen, den, wie er sagte, wünschte er etwas zu lernen. Dieser seiner Aufforderung wurde in sehr schwacher Weise folge geleistet aus verschiedenen Gründen:

Erstens haben höchstens die Zuhörer vieles gelernt.

Zweitens war die Zuhörerschaft auch nicht vorbereitet und konnte niemand in der Zeit von einer viertel Stunde über die aufgeworfene Probleme nachdenken und Vorschläge machen, oder Winke geben.

Drittens — was eigentlich an erster Stelle zu erwahnen war, — war der Vortrag so kernig und gut aufgebaut, dass dazu wenig hinzu setzen war.

Die erfreuliche Mitteilung, dass der Handelsstand unter keinen Umständen in den Rahmen des neu zu erbringenden Gewerbegesetzes eingebracht wird, hat Herrn Manolescu bei den Kaufleuten grosse Simpatien eingebracht, umso mehr da dies zum grossteil seinen erfolgreicher Interventionen zu verdanken ist. Umso weniger beruhigt sind die Gewerbetreibenden über den Stand ihrer Zukunft, denn Herr Senator Manolescu konnte da keine konkrete Versprechungen geben. Herr Manolescu versicherte wohl, dahin zu steuern, dass vor Einbringung des Gewerbegesetzes eher die Berufsorganisationen gefragt werden, ausserdem vertritt er den Standpunkt, dass die Frage nur so gut zu lösen ist, wenn dies Gewerbestände in separate Kammern werden oder in der Arbeitskammern als autonome Sektionen funktionieren. Selbstverständlich waeren separate Kammern die ideale Lösung, was ausser dem Zuhörerschaft auch Herr Manolescu bestaetigt und als sein Ideal darstellt.

Herr Manolescu hebt ferner hervor, dass in den neugebildeten Nationalstaat Grossrumänien eine Disproportion besteht in Bezug der Mehrheitsvölker gegenüber der Minderheiten im Handel, Gewerbe und Industrie. Er sagt, „die Tore der Fabriken müssen sich dem Mehrheitsvolke des Landes öffnen, denn dies sei ein natürliches Recht der Nation“. Wir geben wohl zu, — denn es ist uns angeboren, loyal zu denken und wir besitzen ein ausgeprägtes Rechtsgefühl — dass die Auffassung des Herrn Senators unbedingt die richtige ist, aber eins wird bei Besprechung über dieser Frage immer ausser acht gelassen und zwar: dass vor der Minderheitsbevölkerung ja ausser Handel und Gewerbe sozusagen alle Berufe abgesperrt sind, sumal in öffentlichen Aemtern die Minderheitler systematisch verdraengt, neue aber gar keine mehr angenommen werden, in den freien Berufen aber

wegen des verschwinden und verarmen des Minderheitsmittelstandes keine neue Kräfte mehr erwünscht sind. Wir würden daher Herrn Senator Manolescu auf diesem Umstand aufmerksam machen und es seinem ausgeprägtem Rechtsgedühl überlassen diese Frage so einzustellen, wie sie tatsächlich besteht und nicht sich ganz den Einstellungen der Politiker der absoluten nationalen Herrschaft anschliesse, sondern bei denen aufklaerend einwirken, unsere menschliche Rechte des Bestehens und Prosperierens unterstützend behaupten.

Dieser unser Wunsch soll auch bei dem zu schaffenden neuen Gewerbegesetz Ausdruck finden, insofern man uns dort nicht entwürdigende Rolle zumisst, uns so behandelt als waeren wir sabotierende unloyale staatsfeindlich gesinnte Elemente, die sistamatisch abgeschafft werden müssen und denen nur mehr die Aufgabe zukommt, unter dem Drucke des Gesetzes ethnisch rumänische Junglinge das Gewerbe als Erbfolge auszuliefern und dann „Mohr hat seine Pflicht getan, Mohr kann gehen.“

Sehr simpatisch, neu und sozusagen ausschlaggebend für die Entwicklung der Zukunft ist der Gedanke des Herrn Senators Manolescu in Bezug der Regelung resp. Neuschaffung des Innenkreditwesens. Nach ihm sind die bestehenden Banken dem heutigen Zeitgeist nicht mehr gewachsen, sie sind veraltet, gehören gewissermassen, wegen ihrer Schwerfaelligkeit und Einseitigkeit, in die Rumpelkammer. Es müssen Staendebanken, oder wie er es noch präziser formulierte, Fachbanken geschaffen werden, welche dann eher die Bedürfnisse der einzelnen Staenden kennen und eher in der Lage sein werden durch Gewahren von gesunden Krediten Handel, Industrie und Gewerbe zielbewusst zu unterstützen und zu fördern.

Im Zusammenhang mit dieser Frage müssen wir auch die Frage der Konvertierung des Handels und Gewerbes besprechen, da diese Frage durch Herrn Manolescu nur gestreift wurde scheinbar aus dem Grunde, weil sein damaliger Vorschlag bei der Regierung nicht durchgingen konnte. — Nun vielleicht ist es durch einen Vorschlag doch möglich, dem unter den Zinsknechtschaft schmachtenden Handel und Gewerbe zu helfen und eine Art Konvertierung eben mit dem Gedanken der Fachbank in Verbindung, ins Leben zu rufen.

Bei der Verwirklichung des Gedanken kommen nur solvente, ernste Firmen in Frage, die durch nicht vorgesehene schwer eintreibbare Aussenstaende in Zahlungsschwierigkeiten gelangt sind, oder solche die bei allgemeine Banken keine Kredite erreichen imstande sind.

Selbstverständlich müsste da der Staat die Initiative ergreifen, gerade so wie bei den Konvertierungen der Bauernschulden u. ohne Rücksicht der nationalen Abstammung, gleiche Rechte walten lassen.

Wie oben erwahnt, würde sich die Fachbank mit zweierlei Dingen befassen und zwar:

1. Firmen mit schwer eintreibbare Aussenstaenden sanieren, und
2. gutfundierte Firmen neue Kredite erteilen.

Die schwer eintreibbare Aussenstaende können durch ein staatlich unterstützte autruistische Fachbank sehr leicht so liquidiert werden, dass die in Frage kommende Firmen ihre Aussenstaende an diese Bank zedieren, die Bank diesen Firmen aber einen langfristigen, billigen Kredit einräumt, dies kann umso mehr möglich sein, — weil die an gut fundierte Firmen zu erteilende neue Kredite mit erhöhtem Zinsfuss hinausgegeben werden können und so der bei den zu sa-

nierenden Firmen erlittene Zinsverlust eingebracht wird. Selbstverständlich ist es auch dann, dass die Firmen, welche Geldmittel im Überschuss haben werden, diese bei der Fachbank erlegen. Die Erkraeftigung dieser Fachbanken könnte auch durch Zwangspareinlagen, aenlich wie bei Genossenschaften, gefördert werden.

Bei diesen Instituten könnten sogar auslaendische, derzeit nicht liquidierbare Lei Forderungen angelegt werden und es würde sich sicherlich viele auslaendische Firmen dazu entschliessen die im Lande brach liegende Leibeträge in solchen Fachbanken anzulegen, wenn ihnen eine halbwegs gute Verzinsung zugesichert wird. Es würde sogar dienlich und erfolgreich sein solche auslaendische Firmen auffindig zu machen, diese dazu bewegen, dass sie ihre im Lande befindliche Lei-Beträge in der Industrie, in Handel oder im Gewerbe so zu fruktifizieren, oder auch bei den gut fundierte Unternehmungen auszubringen anlegen, sogar neue notwendige Industrien gründen. In dieser Richtung sind ja schon verschiedene Schritte getan worden, aber es müsste da nicht bei der Privat-Initiative bleiben, sondern es müssten die Handels- und Gewerbekammern mit eingreifen, den Kontakt mit den in Frage kommenden auslaendischen Firmen aufnehmen, die dazu geneigten in den Fachorganisationen bekanntgeben und mit den Innlaendischen Firmen, die solche Anknüpfungen suchen oder wünschen, die Verhandlungsmöglichkeit vom Auslande in Bezug auf Einfuhr würde immer geringer und das Ausland würde auch befriedigt sein, denn spaeterhin könnten wenn die einheimische Firmen sich erholt haben, diese ihre auslaendischen Schulden leicht — abben durch die Fachbank — zurückzahlen, welche im Laufe der Jahre genügend Zeit haette über die Modalitaeten des Zurückzahlens nachzudenken.

Nachdem über die bestehende Devisenordnung so durch Herrn Senator eine scharfe Kritik geführt, aber auch darüber Meinungsaustausch gepflogen wurde, soll dazu nur noch soviel bemerkt werden dass es nicht ganz klug ist, dass man durch Freigeben der schwachen Valuten die Handelsbeziehungen zu Deutschland unmöglich macht nur damit begründend, dass Deutschland mit seiner schwachen Valute bei uns zahlt, Deutschland aber unsere Waren dann an Laender mit starken Valuten weiterverkauft, daher an uns verdient.

Denn was geschieht: Wir werden nicht imstande sein Produkte welche bisher an Deutschland abgesetzt wurden direkt an Laender mit starker Valuta abzusetzen und wir werden in eigenem Schmalze ersticken, unsere Export-Import Bilanz wird passiv, nur deshalb weil wir nicht sehen können, dass Deutschland als Zwischenhaendler an uns verdient. Hier ist die Anekdote der Begegnung des Schwaben mit unserem Herrn, Christus angebracht, welche so lautet: Christus wanderte auf Erden und traf ihn auf der Strasse ein Schwabe mit einem gebrochenen Wagenrad, der Schwabe half Christus mit seinem Wagenrad aus bis zur naechsten Gemeinde, wo dann der Dorfschmied das Rad in Ordnung brachte. Christus gab sich bekannt und sagte unserem Schwaben, er möge sich als Lohn für seine gute Tat etwas wünschen, machte ihn aber darauf aufmerksam, dass sein Nachbar das doppelte kriege. Unser Schwabe denkt nach und bittet dann Christus, er möge ihm ein Auge einschlagen. Christus ist entsetzt über den Wunsch und fragt weshalb er sich eigentlich nicht etwas schöneres wünscht. Unser Schwabe sagt, weil dann du meinem Nachbar das doppelte geben und beide Augen einschlagen müsst.

Diese Anekdote ist vielleicht noch treffender, wie die durch Herrn Senator vorgetragene, weshalb es wirklich angezeit waere die gegen Deutschland vorgenommene Massregeln zu revidieren, denn Deutschland wird sich zu helfen wissen aber wir werden unsere überflüssige Produkte nicht absetzen können und werden neuere Enttauschungen erleben.

Zum Schluss sei noch gesagt, dass wir uns mit dem Programm des Minister a. d. und Senatoren Herrn Ing. Manolescu identifizieren, dies beweist auch die rege Anteilnahme am, nach dem Vortrage gegebenen Festessen, wir möchten aber ihm bitten, da er sich ja als Banater bekennet, sein Programm eben damit noch ergaenzen, dass er unsere loyale Einstellung als Minderheitsvolk auch verstehe und damit Rechnung trage.

Munkanélküliség

Írta: POCOL VICTOR.

Egy fiatal ügyvédjelölt, mivel nem tudott álláshoz jutni és így nem bírta megkeresni a mindennapi kenyerét, a nyomor és szenvedés elől a halálba menekült. Clujon pedig egy fiatal mechanikus hiába azalagált munka után és nem volt pénze, hogy egy falat kenyeret vehessen, mire villanyárammal végezte ki saját magát. A két hírt egy és ugyanazon nap olvastam. Két országról és két különböző foglalkozású emberről van szó. Az egyik intellektuális volt, a másik szakmunkás. Mindkettő közbe vonása, hogy fiatal és élet-erős volt. Aztán meg a halál oka is mindkettőnél egy és ugyanaz: a munkanélküliség.

Igen, a munkanélküliség. Ez a mai generáció réme. Mert nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mit jelent a munkanélküliség az esetek túlnyomó részében. Nyomort, kétségbeesést, megakasztást, szenvedést és végül éhhalált jelent.

Két, életéről duzzadó és élete virágjában lévő ember nem azért dobta el magát az életet, mert munkakerülő volt. Nem. Sőt éppen azért, mert hiába keresett munkát.

Két rossz között kellett választania. Vagy belemegy az abba, hogy egy kínos és az embert lealázó halálmentől pusztuljon el, vagy maga vet véget életének. Se szeri, se száma „a nyomor elől a halálba menekült” híreknek, vagy a hírek ritkábban előforduló még borzasztóbb változatának: „a nyomor miatt egész családját kiirtotta”. Ki mondhatná meg a napvilágra nem hozott, vagy nem került, de ugyanezen okból történő tragédiák számát? ...

Nem tűnik-e fel senkinek, hogy a gazdasági válság mindegyre mélyül és ennek folyamán a megélhetés lehetősége mind erősebb rétegeket állít megoldhatatlan feladat elé? E tényre az illetékes tényezők nem foglalkoznak eléggé a közvélemény is elsikklik mellette. Mintha az emberi nemre oly szomorú fényt vető, kétségbeesítő, tragikus helyzet nem bennünket, a föld lakóit érintene, hanem valamely idegen égi test lakóinak ügyéről volna szó.

Pedig végeredményben az országok, vagy az államok sem egyebek, mint egy nagy család. Legálább is emberileg véve, egy ország egy nagy családot képez. Az országok élén álló kormányok tehát azt a szerepkört kellene betöltsék az ország összes lakóival szemben, melyet a jó családapa tölt be saját családjá körében. Ugyan, mit mondhatunk egy olyan családfőről, ki hagyja, hogy a család egyes tagjai önhíhájukon kívül éhenhaljanak, mikor más családtagok tobzódhatnak a jóban? Ami egy családfőre vonatkozik, ugyanaz áll az országok kormányaira is. Mert végtére is nem azért áldotta meg a természet az embert észszel, a valóságról helyes képet alkotni tudó józan gondolkodással, hogy azt ne javára fordítsa. Legutóbb ideje tehát, hogy a népek arra szorítsák kormányait, sorsuk intézőit, hogy minden mást félre téve, oldják meg a megélhetés súlyos feladatát. Vessenek már egyszer véget az eddig követett eljárásnak, mely szerint a való helyzetet el akarják igyekezni és amennyiben ez nem sikerül, akkor elmentés emben akarják ezt feltüntetni.

Mily furcsán hangzik az országok sorsát intézők szájából az a hazafiasnak mondott buzdítás, hogy „minél több gyermeket”, amikor a világra hozott, kinnal felnőve gyermekekkel nem törődnek. Hagyják őket, hogy éhen pusztuljanak, vagy a nyomor elől halálba meneküljenek. Főenjáró bűn embertársaitat nyomorultul elpusztulni hagyni akkor, amikor mindenkinél bőven juthatna minden.

RADIKÁLIS VÁLASZ.

Ebbe és Grün találkoznak az utcán. Azt kérdezi Grün:

— Na, mi van azal a tisztviselőddel, aki téged a legcsunyább vádakkal illetett és mindenek elnevesett?

— A torkára forrasztottam a szót.

— Hogyan?

— Bevettem az ízetbe tőrnek.

CONSULTATIE MEDICALA.

Pacientul: Ce-i de făcut, domnule doctor? După ce mândre mă apucă un somn grozav. Ce pot face eu al na mai mijloc?

Medicul: Foarte bine; culcote în pat.

Szigoru munkavédelmi rendeletet adott ki a munkaügyi minisztérium

Az állandóan működő kazánok mellett dolgozó munkások minden héten szabadnapot kapnak. — A mérlegkészítési túlóráztatások ellenértékét be kell fizetni a munkanélküli segélyalap javára.

A Hivatalos Lap január 29-iki száma érdekes munkavédelmi rendelkezéseket közöl. Így a munkaügyi miniszter elrendelte, hogy azok a tisztviselők és munkások, akik az állandóan működő kazánokkal rendelkező gyárakban teljesítenek szolgálatot, abban az esetben, ha vasárnap is dolgoznak, hét közben szabadnapot kapnak. Azonkívül a hónap négy vasárnapja közül csak háromban rendelkezhetők be szolgálatra.

Azon vállalatoknak, amelyek mérlegmunkákat végeznek, az esetleges túlóráztatásokra a munkafelügyelőségektől engedélyt kell kérniük.

Túlóráztatni csak december 15 és február 15. július elseje és augusztus elseje között lehet. A vállalat vagy annyi munkanélküli tisztviselőt vesz fel kisegítőnek, hogy nem kell túlóráztatnia, vagy pedig, ha túlóráztat, akkor minden hónap elsején olyan összeget fizet be a munkanélküli segélyalapba, mint amekkora fizetést a szükséges segélyalapba, mint amekkora fizetést a szükséges masott munkanélküli tisztviselők legalacsonyabb havi fizetése 2.000 lej. A minisztérium fenti rendeletét a bucaresti magántisztviselőszövetség közbenjárására adta ki.

Ujabb pénzügyminiszteri rendelet az adóvallomások benyújtásáról

Mint már mi is megírtuk, az idei adóvallomások benyújtási határidejét február 20-ig meghosszabbította a pénzügyminisztérium és az erre vonatkozó rendelkezést megküldötték az összes pénzügyigazgatóságokhoz. Szükség is volt a hosszabbításra, mert a pénzügyminisztérium által kiadott utasítás csak január végén jelent meg, így nem állott módjában mindenkinek az adóvallomást idejében benyújtani. A miniszteri rendelkezés értelmében tehát február 20-ig az összes kisiparosok és kiskereskedők, akik a patenta fixa kedvezményét élvezik, de hároméves adó-kivetésük márciusban jár le, kötelesek adóvallomást benyújtani. Hasonlóképpen adóvallomás benyújtására kötelezettek mindazon kereskedők és iparosok, akiknek adóját évente vetik ki. Február 20-ig még adóvallomást kell tenniük az összes szabadfoglalkozásuaknak. Az ingatlanok és szállodák tulajdonosaira nézve a rendelet előírja, hogy részletes kimutatást kötelesek benyújtani. A kimutatásnak tartalmaznia kell az összes bérlok és albérlők nevét, foglalkozását és a bérösszeget.

és albérlők nevét, foglalkozását és a bérösszeget.

Április 1 és május 15-ike között a jelzőlogra vonatkozó bejelentéseket kell benyújtani, az év folyamán pedig tíz nap alatt a foglalkozás megkezdésétől számítva minden szabadfoglalkozásu, ezenkívül kereskedő és iparos köteles adóvallomást benyújtani a pénzügyigazgatóságon működő kerületi adóhivatalhoz.

A pénzügyminisztérium rendelete értelmében a mulasztók ellen a legteljesebb szigorral járnak el. Azokat, akik elkésve adják be adóvallomásaikat az adóösszeg egynegyedével bírságozzák meg, azonban a mulasztó ingatlan és szállodatulajdonosokat a kivetett adó kétszeresével bírságozzák meg. A pénzügyigazgatóság figyelmezteti az érdekelteket, hogy az adóvallomásokat feltétlenül adják be, mert mulasztás esetén csak önmaguknak szereznek kellemetlenséget. Az adóvallomásokat egyszerű fehér papírlapra kell írni, kivételt képeznek a vállalatok, amelyek külön, erre a célra készült kék nyomtatványon adják be vallomásaikat.

Aradon marad az Astra-gyár hordó- és szerszám osztálya

Az aradvárosi átmeneti bizottság egyik tagja, Vigyászó László mérnök, a város vezetőségének legutóbbi ülésén szóvá tette, hogy az „Aradért!” mozgalom ellanyhult, szinte már hallani sem lehet róla és a jelek szerint eredménytelen befejezéshez közeledik. Eppen ezért annak feltétlen szükségességét javasolta, hogy a mozgalmat ne hanyagolják el, hanem teljes lendülettel folytassák. Cotliu Romulus dr. erre a felszólalásra adott válaszában kijelentette, hogy az „Aradért!”-mozgalom nem akadt meg, a tárgyalások illetékes tényezőkkel folytatódtak, sőt kedvező fordulatot vettek éppen az Astra-gyárral kapcsolatosan és erről a város vezetőségének egyik legközelebbi ülésén részletesen be is számol.

Értesülésünk szerint a fordulat, amelyről a polgármester beszámolt, valóban bekövetkezett. A város vezetőségének képviselői ugyanis íméltelen is tanácskozásokat folytattak Buurestiben annak érdekében, hogy az Astra-gyárnak legalább egy része Aradon maradjon. Legutóbb Vulpe Josif alpolgármester, ugyanis, mint az aradi munkakamara elnöke, tárgyalott erről Buurestiben. Ezeknek a tanácskozásoknak eredménye az, hogy az Astra-gyár hordó- és szerszámosztálya továbbra is Aradon marad és csak a gyár többi osztályai költöznek Brasovba. Az említett két osztály kétezer munkást foglalkoztat és így nagy

számban meg is lenne oldva az a probléma, amely Arad gazdasági életében az Astra elköltözése következtében felmerül.

A tárgyalások már rövid időn belül befejezésre jutnak és ekkor dől el véglegesen, hogy valóban lesz-e ebből a megoldási formából, amelyben Aradváros vezetősége nagyon bízik és amit Cotliu Romulus dr. a város vezetőségének ülésén már bejelentett.

Nagyszabású árumintavásárt készít elő a cluji iparkamara.

A cluji iparkamara átmeneti bizottsága nagy szabású árumintavásárt és kiállítás előkészítésén fáradozik, amelyen nemcsak a helyi kereskedelem és ipar, hanem az egész Ardeal és Banat, sőt az Oláhország gyáripára is részt venne. A kamara vezetősége évégből tárgyalásokat kezdett az Ugir bucaresti központjával is. Cluj város tanácsa kedvező véleményével van a mintavásár megrendezéséről illetőleg és nincs kizárva, hogy ezt egy „cluji hónap” keretében tartanak meg, amely esetben egész sereg kongresszus, érdekeségek, látványok fogadnák a Cluj-ra érkező közönséget.

HOSSZU PROBAIDÓ.

A 36 éves táncosnő öt évig volt a báró barátnője, aztán táncváltott. Azt kérde valaki a kis édesetől, hogy miért nem vetette el magát vele?

— Az ördög tudja, — nem tudtuk egymást megérteni.

Jogesetek a kisipar köréből

Nem kötelezi az alkalmazottat a szerződési viszony fennállása idején, vagy megszűnése pillanatában rá nézve előnytelen nyilatkozat aláírása.

A crajovai munkabíróság 192—1935. szám alatt hozott elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő alkalmazott munkaadójának szolgálatából való kilépése alkalmával nyilatkozatot adott, illetve írt alá, amely szerint elismeri, hogy 15.000 lej felvett és hogy ezzel az összeggel mindennemű igénye kielégítésre nyert. A nyilatkozatban az alkalmazott elismerte, hogy szolgálati kötelezettségének pontatlan teljesítése által súlyos hibát követett el.

A fent részletezett nyilatkozatot a munkaadó kézhez vette, de az alkalmazott az adott írás ellenére rendes felmondási időre járó fizetésének kiadása végett pert indított a munkabíróságnál volt munkaadója ellen.

A peres eljárás folyamán a munkaadó arra hivatkozott, hogy a fent említett nyilatkozatot felperes volt alkalmazottja, állásából való kilépése alkalmával írta alá, ami által szabad megegyezés alapján ügyük teljes elintézésre nyert. Különben is a nyilatkozatban maga az alkalmazott is elismeri, hogy súlyos hibát követett el, ami azt jelenti, hogy ő kilépő alkalmazottjával szemben emberségesen járt el, mert hiszen jogában lett volna azt azonnali hatállyal minden kártérítési összeg fizetése nélkül elbocsátani.

Az alkalmazott kényszerhelyzetére hivatkozott és a vonatkozó törvény rendelkezéseire, amelyek szerint a szolgálati viszony tartama alatt bármilyen nyilatkozat, amely a felmondással kapcsolatos, a törvény értelmében semmis, ha annak szövegében a felmondásra vonatkozó jogi szabályok nem vétekkel figyelembe. Mindaddig, míg a 15.000 lej fel nem vette és a nyugtát alá nem írta, — hangoztatta még a volt alkalmazott, — munkaadójával szolgálati viszonyban állott és a szolgálatával kapcsolatos kötelezettségei is fennállottak. Nem volt más mód arra, hogy állásából való eltávozásakor pénzhez jusson, mint az a mód, hogy az elébe helyezett nyugtát aláírja. Ennek ellenére kénytelen volt aláírni, hogy a nyugtában szerepelt az említett kitétel, amely szerint rövidebb felmondási időre szóló végkielégítést kap, mert hibázott. Alá kellett írnia ezt a nyilatkozatot, pedig az abban beismert hibát semmilyen módon nem követte el.

A bíróság helyet adott a keresetnek és a tényleges felmondási időre járó összeg, valamint a felvett 15.000 lej közötti különbséget megítélte az alkalmazottnak. A bírói döntés megállapította, hogy miután az alkalmazott által aláírt nyilatkozat a szolgálati viszony megszüntetésének pillanatában került aláírásra, annak tartalma érvénytelen. A munkaadó, — állapította meg a bíróság elvi döntése, — per során semmivel sem igazolta, hogy az alkalmazott valóban elkövette volna azt a súlyos hibát, ami az alkalmazott által aláíratott nyilatkozatban szerepel, de ami a valóságban nem követett el.

Balesetnek tekinthető-e, ha a munkás fagyás következtében kórházba kerül és lábait amputálni kell.

A társadalombiztosító központi felelősségi bizottsága 2239—1934. számú elvi döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő munkás napi munkájának végzése közepette csikorgó hidegben szabadban volt kénytelen tartózkodni, amikor is lábai elfagytak. A súlyos beteg ember, kórházba szállították, ahol mindkét lábát amputálni kellett.

A munkás a társadalombiztosító pénztárhoz kérvényt adott be, annak megállapítását kérve, hogy mint balesetet szenvedett biztosított — munkaképtelen.

Az elsőfokú bizottság elutasította a munkás kérelmét. Indokolta, hogy a fagyás következtében

Kérhető az ügyvéd — megállapodás ellenére is, — tiszteletdíjat a be nem hajtott követelések után?

A timisoara tábla elvi döntése semleges választ adott.

A timisoara tábla Craciun-Lambrino-Constantinescu tanácsa érdekes pert tárgyalt, amely különösen a helybeli ügyvéd körökben keltett érthető feltűnést. A per előzményei 1930-ig nyulnak vissza, amikor Steiner Salamon ottani kereskedő 100 ezer lejes követelést adott át Abelsberg Alfréd dr. ügyvédnek. Mint az már szokás, úgy egyezett meg az ügyvéddel, hogy amennyiben ezt a követelést nem tudja behajtani, úgy a kereskedő csak a kész kiadásokat köteles megfizetni. Abelsberg Alfréd dr. a követelést nem tudta behajtani, de ennek ellenére borsos költség-számlát nyújtott be a kereskedőnek. Steiner Salamon ezt az összeget nem volt hajlandó megfizetni, de a további felesleges viták és esetleges peres hercehurcák elkerülése céljából 8 ezer lej ajánlott fel az ügyvédnek. Abelsberg Alfréd dr. ezt az összeget nem fogadta el, hanem beperelte a kereskedőt.

A járásbíróság az ügyvédnek csak nyolc-

ezer lejt ítél meg, mire Abelsberg dr. a törvényszékhez felebbezett. A törvényszék már nemeselebb volt. 19 ezer lejt állapított meg. Abelsberg dr. ezt az ítéletet is megfelebbezte és így került az ügy végül a tábla elé. Itt Abelsberg dr.-t Pollák Izidor dr., az alperest pedig Klein Bia ügyvéd képviselte. Az ügyvéd és kártársnője között meglehetősen heves harc zajlott le. Pollák Izidor dr., mint pergátló kifogást azt is felhozta, hogy Klein Biának nincs joga a tábla előtt tárgyalni. Erre a táblai tárgyalást felfüggesztették és közben az ügyvéd az ügyvédi kamarától bizonyítékot szerzett, hogy valóban van joga a felét a tábla előtt is képviselni. Pollák Izidor dr. még több kifogást emelt, amelyeket azonban a tábla sorra elutasított. A táblai tanács végül is kihirdette ítéletét, amellyel a törvényszék döntését jóváhagyta, a költség-számlát 19 ezer lejben állapította meg, de kötelezte dr. Abelsbergert arra, hogy az 5.700 lej perköltséget ő fizesse meg.

Miért nem álom ma már a közszállítás?

Az Oradeán megjelenő Kereskedők Lapjából vesszük az alábbi érdekes cikket.

Valamikor, még nem is olyan régen, a kereskedő és a vállalkozó álma volt a közszállítás. Aki az államnak, megyének, városnak vagy más hatóságoknak szállított, az mindenképpen jó üzletet csinált. Megtalálta a polgári hasznot. Nem kellett aggódnia azért, hogy megkapja-e a pénzt. Pontosan megtudta jövedelére, milyenek a kötelezettségei és ugyanilyen pontosan számíthatta ki előre arra, hogy a közhatóság fizetni fog.

Az állami és a közszállítók ügye azonban hamarosan rosszra fordult. Azt meg csak megértette mindenki, hogy rossz viszonyok jöttek köze és sem az állam, sem a közhatóságok nem voltak abban a helyzetben, hogy az eredeti feltételeknek megfelelően fizethessenek. Amikor azon ban divatrá vált, hogy a különböző közhatóságok kiszármazott helyett kötvényekkel kezdtek fizetni, az már érthető megdöbbenést keltett a szállítók között. De még mindig méltányolták a nehéz viszonyokat. Elfogadták az értékpapirokat és továbbra is részt vettek az árlejtéseken.

Most azonban a helyzet már nagyon is kiéleződött. A közhatóságok olyan szállításokra irnak ki pályázatot, amelyekről előre tudják, hogy nem képesek készpénzben megfizetni. Az értékpapírok valóságos zuhantaga árasztja el a közgazdasági életet és az ujonnan kibocsátott címletek most már nemcsak az állami szállítóknak, hanem mindenkinek kivétel nélkül kárt okoznak. Egyik értékpapír a másik árfolyamát veri le és az árfolyamvesztés olyan nagy, hogy azok nagy részét maga az állam sem akarja többé adó fejében elfogadni.

A hatósági szállítások ügye így vált közügygá. És ebből érthető meg az, hogy a közgazdasági élet vezető emberei ezzel a legújabb közgazdasági problémával most már nagyon is komolyan foglalkoznak.

Annak idején megérdemelt feltűnést kel-

tett Stefanescu bankigazgató karácsonyi elmélkedése, amely az egyik fővárosi közgazdasági lapban igen éles hangon kritizálta azokat a közhatóságokat, amelyek az értékpapír inflációt kihasználják. Követelte, hogy a jövőben csak olyan megrendeléseket teljesítsenek a közhatóságok, amelyeknek a kifizetésére megfelelő készpénzük van. És büntetéssel sújtsák azokat, akik e szabályt be nem tartják. Azt hisszük, ez a követelés teljes mértékben kifejezésre juttatja az ország közgazdasági közvéleményét.

A kiállításokról visszaérkezett utasok kedvezményes vasúti jegyeinek érvénye.

A legutóbb tartott minisztertanács kimondta, hogy a különböző kiállításokról vagy vásárokról visszatérő utasok kedvezményes jegyei a kiállítás tartama alatt az érkezés napjától számított öt napig érvényesek. Öt napnál tovább tehát a kedvezményes jegy alapján nem lehet a kiállítás, illetve a mintavásár színhelyén tartózkodni, különben a kedvezmény érvényét veszti.

HOL VOLT A TE SZEMED?

Pinty ur megdőszült; egy nagyon gazdag, de ritka ronda lányt vett el.

— Csak azt szeretném tudni, — kérdezte tőle az esküvő után jóbarátja, Pinty, — hol volt a te szemed, amikor elvetted ezt a lányt?

— A hozományon csüggött, — felelte Pinty.

EIN EHRLICHES HAUS.

— Das ist ja eine schöne Wirtschaft bei Ihnen! Gestern abends habe ich meine Schuch vor der Zimmertür gelegt und heute früh liegen sie noch genau so da!

— Sehen Sie! Wir sind eben ein ehrliches Haus! Bei uns können Sie ein Perlenkollier vor die Tür legen — kein Mensch wird es anrühren!

előálló betegség nem tekinthető balesetnek. Az elutasító döntés szerint a betegség idejére a segélyt a munkás megkapja és a betegség folyamánként előálló jogait is elismeri, de megállapítja, hogy a munkás betegsége balesetnek az előbbiektől eltérően sem minősíthető.

A felelősségi bizottság az ügyben szakértői orvosi szemlést rendelt el. A szakértői orvos megállapította, hogy a fagyás következtében olyan komplikációk léptek föl, amelyek elkerülhetetlené tették a beteg lábainak amputálását. Az am-

putálás tehát egyenes következménye a fagyásnak, amit a munkás szabadban végzett munkája következtében szenvedett.

A szakértői orvosi szemle alapján a munkásbiztosító felelősségi bizottsága megállapította, hogy a fenti jogesetben a balesetre vonatkozó összes jogi és ténybeli elemek fennforognak, így a munkásnak a balesetre megállapított igénye jogos, miért is az elsőfokú határozat megváltoztatásával a felelősségnek helyt ad.

Kész: KELLÉ SÁNDOR dr.

"Hitelezőink gondoskodtak magukról" . . .

A Lupta írja:

A gazdasági válság felbukkanásától kezdve néhány év óta állandó pénzügyi és gazdasági tárgyalásokat folytatunk a főbb európai államokkal. Hol az állami, hol a magántartozások ügye kerül napirendre vagy mindkettő együttesen. A hitelező államok egyedül csak saját érdekeikre gondolnak, kettős garanciákat követelnek, hogy biztosítsák polgáraik követelését a nyugalmat szerezzenek maguknak. Mind teljes és gyors fizetést kíván. Tudják, hogyan kell megteremtteni saját költségvetésük egyensúlyát, ugyanakkor azonban nem akarnak tudni arról, hogy nekünk is ilyen feladatunk van. Mídon fizetésről van szó, nem akarják tudni, hogy egy országnak nincs más fizetési eszköze, mint exportja, illetve az a pénz, amit exportja útján szerezhet magának. Hitelezőink gondoskodtak arról, hogy nemcsak a háború előtti, de háborús tartozásainkat is aranyban revalorizálják s nem akarják elismerni, hogy termékeink ára negyedére esett a revalorizálás óta. Amíg 1925-ben közel 466 ezer vagón román termékből több mint 29 milliárd lej tételünk volt — ami vagónként átlag 62 ezer lejes árnak felelt meg, — addig az 1934-ben kiszállított 885 ezer vagón termékért csak 13 és fél milliárd lej kaptunk s így körülbelül 15 ezer lej jutott egy vagón termékre. Amíg tehát kettőzött munkával Románia kivételét megkettőzte, csak negyed-részt tudta elérni 1925. évi bevételeinek. Ebben van az igazságtalanság lefektetve. A román termékek árát kellett volna megjelölni arany helyett. A hitelezők jól tudták, hogy Románia nem szállít tőkét és aranyat külföldre, gondoskodnunk kellett volna, hogy piacra találjunk s így tegyünk eleget kötelezettségeinknek.

DER HERRENFÄHRER.

— Wieso ist denn der eine vordere Reifen Ihres Wagens total zerschnitten?
— Ich bin über eine Flasche gefahren.
— Haben Sie denn die Flasche bemerkt?
— Das war nicht möglich. Der Mann hatte sie nämlich in der Tasche.

Nem lehet többé hamisítani a vámnyilatkozatokat.

A Cagero-féle ügyel kapcsolatban a Banca Nationala szigorú rendszabályokat fogantatott a vámnyilatkozatok és számlák hamisításának megakadályozására és az eddigi okiratok ellenőrzésére. Ezentúl vissza fogják utasítani az olyan A.B.C. deklarációkat vagy számlákat, amelyekben bármilyen természetű javítás vagy kiigazítás látszik akár az exportőr, akár az autorizált bank közölte azokat. Az ilyen okmányokat a Banca nem fogja vizsgálni. Amennyiben az ellenőrző bizottság változtatná meg a beállított árat, köteles ezt a változtatást úgy számmal, mint betűvel feltüntetni. A Banca Nationala közli továbbá a vámmal, hogy ne fogadjanak el senkitől semmiféle módosítást vagy változást, csak a Banca Nationala központjától. Ha pedig a vámhivatalnál válik szükségessé valamilyen módosítás vagy kiegészítés, ezt a vámhivatal külön igazolni tartozik.

KÜLÖNBSEG.

— Miért szállít olyan szívesen fegyvereket és muníciót a nemzetközi nehézipar Abessziniának és Olaszországnak olyan nem szívesen?
— Mert Abessziniá RAS KASSA fizet, Olaszország pedig DE BONO.

"A vidék idő előtti halálra lesz ítélve".

A Natiunea Română írja:

Aktárhányszor Bucurestibe utazunk, mindig megállapítjuk, hogy a főváros milyen szépen fejlődik. Nem állítjuk, hogy ez szükségtelen. Gazdasági, társadalmi és politikai erőink itt vannak összpontosítva s egyedül itt lehet megállapítani, mennyit fejlődött Románia. Cluj, Chisineu, Timisoara, stb., csak kísérleti állomások, amelyek csak követítésből élnek. Bucurestiből táplálják őket, onnan jön a divat, a könyv, a szórakozás, minden. Szerencsétlenségére üres vagonok mennek Bucurest felé, ahonnan aztán telve érkeznek vissza a vidékre, amely mind jobban veszt el erejét. A vidék idő előtti halálra van ítélve.

Szigoru pénzügyminiszteri rendelet az állami jövedelmek behajtásáról

A pénzügyminiszter legutóbb igen fontos körrendeletet intézett az összes alárendelt kincstári hatóságokhoz az állami jövedelmek behajtása tárgyában. A rendelet szerint az összes speciális inspektorok az egész országban a legszigorúbban ellenőrzik az összes állami jövedelmi forrásokat, különösen az egyenes és közvetett adókat, fogyasztási taxákat. Megállapítják a kincstárral szemben fennálló és be nem hajtott tartozások összegét, minden eszközt felhasználnak arra, hogy a behajtást meggyorsítsák, a visszaéléseket kiküszöböljék, a kincstár jogainak érvényesítése céljából a szükséges okiratokat felveszik és legkésőbb február 25-én estig direkt és személyesen jelentést tesznek a minisztériumban az észlelt tapasztalatokról, az igénybe vett eszközökről és a rendelet végrehajtásának eredményéről.

Az összes kerületi inspektorokat további intézkedésig mentesíteni kell minden más tevékenységtől és egész nap csupán a behajtással kell foglalkozniuk, a behajtási pénzügyigazgatóságokkal és adóhivatali szervekkel közösen, minden egyes megyében a szükségesnek mutató eszközök alkalmazásával és a személyzet felhasználásával. Hetenkint kötelesek a minisztériumban jelentést tenni az akció eredményéről. A vezérfelügyelők megbízást kapnak az egyes kerületekben az akció lefolytatásának ellenőrzésére.

A rendelet megjegyzi, hogy az összes előléptetések attól függnak, hogy a vezérfelügyelők a speciális felügyelők miképpen érték meg az új rendelkezés jelentőségét és miképpen hajtják végre az intézkedéseket.

Sulyos bírság vár azokra, akik közvetett eladásokkal játsszák ki a forgalmi adótörvényt

A pénzügyminiszter szerint egyes cégek a saját kereskedelmi vállalkozásaikban eladott áruk után kevesebb forgalmi adót fizetnek a kötelező százaléknál.

A pénzügyminisztérium megállapítása szerint igen sok iparvállalat és nagykereskedelmi cég úgy károsítja meg a kincstárt a forgalmi és luxusadó fizetése körül, hogy az árukat nem közvetlenül, hanem vele kapcsolatban álló affillálé cég útján adja el. Ezen a révén a termelő vállalat nem fizeti meg a forgalmi adót a fogyasztó által fizetett érték után, hanem a közbeeső cégnek számlázott árak után, amelyek lényegesen kisebbek a tényleges eladási áraknál. Ez az eljárás szöges ellentétben van a forgalmi adótörvény hetedik szakaszával, amely kimondja, hogy mindazok a vállalatok, amelyek saját üzleteik, kon-

szignációs raktárak, eladási szervezet, vagy katalógus útján hozzák forgalomba áruikat, a forgalmi adót azon napi ár szerint tartoznak megfizetni, amelyen ezek az eladási közegek az árut eladták.

Ezeknek a visszaéléseknek a megakadályozására és megtorlására a pénzügyminisztérium most rendeletet adott ki, amely arra utasítja a végrehajtó közegeket, hogy fizetessék meg az így dolgozó cégekkel nemcsak a számlázott és a tényleges adót, hanem a megfelelő bírságokat is. A különbözet megfizetéséért a termelő gyár, valamint a közvetítő cég egyetemlegesen felelős.

A pénzügyminisztérium elvi döntése nyugták és számlák bélyegeiről

Egyik legutóbbi számunkban megírtuk, hogy konkrét vitás ügyből kifolyólag a pénzügyminisztérium bélyeg- és illetékügyi osztálya igen fontos rendeletet bocsátott ki, amelyben a számlák és nyugták bélyegzése körül felmerült vitás ügyekben az iparosok és kereskedők javára döntött.

A rendeletet konkrét ügyből kifolyólag bocsátotta ki a pénzügyminisztérium és ezért ahhoz a vállalatához van címezve, amely a döntésért a minisztériumhoz fordult.

A rendeletet kibocsátó hatóság pontos elnevezése ez: Ministerul Finantelor, Directiunea Timbrului Succesunilor, Taxelor pe Lux si Cifra de Afaceri. Timbru. Serviciul Timbrului.

Száma: L. S. 233265. — 25 Oct. 1935. M. D. Nr. 28 M. E.

A rendelet szövege a következő:

Benyújtott kérelmére a következőket hoztuk tudomására:

1. A részvénytársaságok kötelesek szelvényvel ellátott nyugtát kiadni (Chitante dintr'un carnet ou cotor).

2. Ha a postai verseny vagy a csekk nyugtája már el van látva nyugtabélyeggel, a postai megbízás vagy csekk útján felvett összegekről, akkor nem kell az külön nyugtabélyeggel ellátni. Ellenkező esetben igen.

3. Az adósok vagy hitelezők felelőssége nem bélyegköteles.

4. Az utazók által, a szállított áruk vételára fejében kibocsátott nyugták nem bélyegkötelesek akkor, ha ugyanezekre az árakra vonatkozóan már szabályszerűen bélyegzett számlákat bocsátottak ki.

A rendeletet Lăzărescu, a pénzügyminisztérium igazgatója írta alá.

CONDUCĂTORII REICHULUI IN RAI.

Cei trei conducători ai Reichului — Hitler, Goering și Goebbels, — s'au prezentat duminică dimnezeu pentru a fi admisi în rai. Înainte de a li se deschide poarta sfântului Petru îi întreabă de câte ori au mințit în viață. Hitler răspunde că nu a făcut acest păcat decât odată. Drept pedeapsă a trebuit să ocolească odată Calea Lactei. Goering mintise de nouă ori și a fost condamnat să înconjoare Calea Lactei de nouă ori. Când însă să-l întrebe pe Goebbels, sfântul observă că mititelul hitlerist dispăruse. Întrebând asupra motivului dispariției, Hitler răspunde: a plecat să-și procure o bicicletă.

KUNSTLER.

— Lieber Freund, borg' mir für morgen abends deinen Smoking, ich bin zu einer Soiree geladen!

— Bitte, gerne, aber du musst mir erst ein paar Schuhe schicken, sonst kann ich nicht auf die Strasse, dir den Smoking zu bringen!

ANYAI KIVÁNSÁG.

Pityu nagyon rossz gyerek; ha az apja nincs otthon, az egész házat felforgatja.

A mama egyszer rákiabál:

— Csak azt szeretném, hogy az apád egyszer itthon legyen és lássa, milyen komisz vagy, amikor nincs itthon.

Érdekes hozzászólások a „modern otthon” problémájához

Lapunk múlt számában egyik budapesti nagylap nyomán érdekes cikket közöltünk „Az otthon válsága” címen. A tekintélyes napilap cikke Magyarországon általános érdeklődést keltett és egész sorozata érkezett be az olvasók hozzájárulásainak a lap szerkesztőségébe. Ugy hisszük, szolgálatot teszünk olvasóinknak, ha megadjuk a hozzájárulásokból is közlünk szemelvényeket.

Hajós Alfréd ismert műépítész a következő érdekes megjegyzéseket fűzte az aktuális problémához:

Nem nevezem magam sem „modern”-nek, sem „konzervatív”-nak. Régen többnyire úgy építettek, hogy a homlokzatot a belső tartalom ellenére képezték ki és a homlokzat ritmusaiban kényszerítették bele a voltaképpeni házat, a lakó vagy egyéb helyiségeket. Ez természetesen végzetes hiba volt, ezt nyögi még ma is a régi Budapest, célszerűtlen, rossz lakásaival. A „modern” építések ezzel szemben az alaprajzot tekintik a legfontosabbnak és nem veszik tekintetbe, hogy a belső helyiségek elhelyezkedése folytán milyen képet nyer a ház külső képe. Ez a nemtörődomség okozza, hogy a modern városrészek annyira sablonizáltak, modorosak, sivarak. Hízen az új lakástípusok nagyjából egyformák, s ha a külső is hozzájuk illik, csak természetes, hogy az is unalmasan fog látni egy-egy ilyen modern városrészben.

Megbocsáthatatlan tévedése egyes modern építészeknek, hogy a lakás számára mindenáron kilátást kell biztosítani, még akkor is, ha a kilátás valami ócskavastelepre, vagy csunya bérházcsoporthoz nyílik. Nem tartom ajánlatosnak az életet kivinni az utcára. Egyszerűen érthetetlen a számomra, hogy egy-egy szűk, csunya kis utcában miért kell hatalmas üvegfallal, tágas balkonokkal nyitni, amikor abból senkinek sincs öröme. Bizonyítja ezt, hogy az ilyen virton-szerű házak lakói rendszerint vastag, átláthatatlan függönyökkel takarják el az ablakot, hogy így korrigálják ki az építész tévedését. Az ilyen stílus nem egyéb építészeti nagyképűségnél.

Nem osztom „modern” építészkollegáimnak abban a nézetében, hogy „a szépség: konvenció”. Igaz, hogy ami új, érdeklődést kelt. De akkor is, ha nem szép. Ami szép, az örökérvényű. Ilyen divatos áramlat volt valamikor a szecesszió, ma már nincs, aki szépségnek mondja. Az Operaház történelmi stílusban épült, mégis Budapest egyik legszebb monumentuma. Ha az új házak sivarvonalú felületeiről lekopik a friss festés, kaszárnyaszerű lesz az az egész városnegyed, mely ilyen modorban készült.

Nem vagyok ellensége az alacsony mennyezetnek. Ez egészségesebb, mint a magas, amely alatt megrekedt a levegő, úgyhogy igen nehéz volt a szellőztetés. A kisméretű szobák ellen sincs kifogásom, mert megvalósíthatják azt a nagyon helyes követelményt, hogy minden személynek szobája legyen. A „modernvonalú” bútort divatnak gondolom. El fog múlni, hogy visszaszárad a helyét a szemnek is tetsző, bútornak. Azt ellenben nem hinném, hogy a modern lakás a család bomlására vezetne. Inkább fordítva áll a tétel: a családi élet bomlása teremtette meg, vagy legalábbis tette lehetővé a csöbútort és korunk sok más ellenszenves vívmányát.

Nem szeretem azokat a díszítéseket, amelyeket manapság a „konzervatív” építészek alkalmaznak a homlokzatokon. Ezek a faragások, szobrocskák nem készülnek nemes anyagból, kis idő múlva lehámlik róluk a külső vakolat és megmutatják azt a szegénységet, amely életre hívta őket. Valamikor a szobrok, díszek márványból, kőből, bronzból készültek; ha valakinek ma is telik ilyenre, akkor izéssel, művészi fegyelmel nyugodtan alkalmazhatja.

VEKONY FAL ÉS GYERMEKALDAS.

Hoffmann János budapesti tástalaadócs a következőket írta:

Teljesen új, modern háznak vagyok tulajdonosa. Berendezési tárgyai szillognak, ragyog a

tisztaságtól minden. Elfoglalt lennék azonban, ha nem látnám meg a modern építkezési stílus hátrányait is. A szobák kisebbek, mint a régi házakban, gyakoribbak a kislakások. Ezek a kislakások természetesen leginkább kis családok számára alkalmasak. Egy szoba hallban nehezen képzelhető el gyerek. A modern épületekben a falak sokkal vékonyabbak, mint a régiakban; a lármát, a szongorassó, a gyerekzsírás áthallatszik a szomszédhoz, aki nem bizonyos, hogy kedélyes ember és türi a szót. Vannak, akik ezt már előre számításba veszik és pályasúkkal nem is költöznek vékonyfalú, modern házba. Elképzelhető, hogy akik viszont valamilyen — rendszerint anyagi — okból nem akarnak hurcolkodni, elhalasztják a gyerekváltást akkorra, amikor már módjukban lesz nagyobb és esetleg „konzervatívabb”, vastagabb falú lakásba költözni. Így tehát a családnak bizonyára nem válik hasznára az a divat, amely a vékonyfalú kislakásokkal tölti meg a várost. Igaz ugyan, hogy a ház lehet modern akkor is, ha nem vékonyak a falai. Ez azonban ritkaság.

A TEHETSÉG A FOL

Dózi György építész-mérnök hozzászólása is igen érdekes:

1. A modern építészetben nem az a baj, hogy tárgyilagoss. Az a baj, hogy csak az.
2. A modern építészet büszke arra, hogy egyszerű. De ez nem föltétlenül érdem. Semmiestre sem kell vele kérkedni: lehet hiány is.
3. A nagyipar erős hangját meghallotta a modern építészet. „Typizált alkatrészekből építünk!” A muzsák gyenge hangját, sajnos, egyelőre még nem hallotta meg. Bedugta a fülét. A vattát úgy hívják: „neue Sachlichkeit”.
4. A kislakásokat és a vékony-falakat tényleg nem a modern építészek találták ki. De az a tény, hogy olyan sokat csináltak, elrontotta az ízlésüket és vesztüket okozza. „Aki kislakások közé keveredik, megesszik az építetők!”
5. A modern építészet eddig harcolt. Harcolt azok ellen, akik saját vagy megbízók tehetetlensége elé régi nagy korok megmaradt külsőségeit tartották oda védőpajzsaként. Ma ez a harc megszűnt, mert ugyanazok, akik ellen folyt, rájöttek arra, hogy a modern építészet külsőségeit ugyanolyan jól felhasználhatják védőpajzsaként, mint a régiakat.

galt ugyanolyan jól felhasználhatják védőpajzsaként, mint a régiakat.

6. A látszólagos béke mögött azonban újabb háború dúl. Az ellenfél változatlanul az ember tehetetlensége és a külsőelem annál-nehezebb, mert a modern építész a saját gyengeségeiből kiválasztott fegyverrel találja szembe magát.

7. A győzelem csak akkor biztos, ha eljőnek azok az emberek, akikben meglesz a bátorság arra, hogy egy elevehebb és gazdaságosabb képművészt számára teremtsenek helyet a tehetetlenség különböző pajzsokkal harcoló bajnokai közt.

MODERN, — VAGY IZÉSTELLEN.

Dr. Honti Jánosné hozzászólása fejtett látszólag valló tanácsokat ad:

Engedjék meg, hogy az „Otthon válsága” című vasárnapi cikkhez, mint „modern”, én is hozzászólhassak.

A modern lakás csakugyan rideg és otthon-szerűtlen, ha nem érvényesül benne a lakó egyénisége, egyéni vonása. Csunya, sőt izéstelen az is, ha nem törekszik a lakás másra, mint oppozícióra: hogy feltétlenül más legyen mint régen. Régen például garnitúrák voltak, egy szobában egyforma huzatu foteliek voltak és legfeljebb a székek voltak más színűek. Ez nem smokkás volt, hanem összehangkeresés. A modern lakás berendező most csak azért is tarka-barkára csatálja a bútorokat; látta olyan modern lakást, amelyben egy szoba bútorzata ötféle volt. Ez nem modern. Ez izéstelen. Az izéletes modern bútor ma is összehangra törekszik. Eppen ezért nyugodtan akaszhatsz mindenki annyi képet a falára, amennyi nem nyomja túlságosan a lakást. Itt csak arra kell vigyázni, hogy az egyes műtárgyak ne csapják agyon egymást és ne takarják el egymást. Szobor mögé ne akasszunk képet, még ha az közelről „egész jól látszik” is.

Téves az a hit is, hogy a modern lakásnak látni kell tátongtatnia. Mindenki szereti, ha elfér a lakásában, ezért találták fel a szűk lakásokra méretezett összecusukható bútorokat. De nevétséges és izéstelen, ha egy 7-szer 10 méteres szobában nem áll semmi, csak a falhoz kemény alacsony kommod és étkezéshez előhoznak egy roppant öblötes asztalt, amit mi virágállványnak nézünk, holott huszonnégy személyre kihúzható. Ha kényelmesen elfér a szobában egy asztal, tegyük nyugodtan be. Sőt, szabad rá horgolt csipketerítőt is tenni. Sőt, vajat virággal is.

Nem hiszünk, hogy a legkonzervatívabb ember is csunyanak találja olyan lakást, amit a lakója maga tervezett, vagy maga válogatott össze. Nem barátságosan a hatalmas ablak, ha átlátszó szép függönyök díszítik. Minden lakás szép, amit izéssel és szeretettel rendeztek be.

Mikor hajthatók végre a büntető jegyzőkönyvek

A bélyegtörvény 72-ik szakasza szerint a törvényben meghatározott kihágások miatt felvett jegyzőkönyvek csak akkor végrehajthatók, ha jogerőre emelkednek. Mégis sok esetben előfordult, hogy a nem jogerős végrehajtási jegyzőkönyvek alapján egyesek ellen végrehajtást vezettek és az illetők ilyenkor közvetlenül a pénzügyminiszterhez fordulnak a végrehajtások felfüggesztéséért. Megtörténik, hogy törvényszéki igazolvánnyal bizonyítják be azt, hogy a jegyző-

könyv ellen kellő időben felekezést adtak be, ennek alapján a végrehajtás felfüggesztését már kérték a pénzügyigazgatóságtól, de ez a hatóság a miniszterhez utasította őket. Ezért is a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amely szerint ilyen esetekben a végrehajtást magának a pénzügyigazgatóságnak kell felfüggesztetni úgy, ahogy azt a törvény előírja és nem szabad a feltehetően arra kényszeríteni, hogy kérelmével a pénzügyminisztériumhoz forduljon.

Uj rend szerint ellenőrzik az idegen állampolgárokat

A Hivatalos Lap január 23-iki száma közli a minisztartanács 1936 január 20-án kelt 4823 számú rendeletét az idegenek ellenőrzésére vonatkozóan. A rendelet értelmében az idegenek ellenőrzése, az országba való belépése és a tartózkodási engedély meghosszabbítása január 23-ától, a rendelet közzétételétől kezdve közvetlenül a belügyminiszter, illetve az általa kijelölt miniszteri delegátus (Államrendőrség) engedélyétől függ.

Színészek és artisták csak a színházi vezérigazgatóság véleménye alapján léphetnek be az országba és tartózkodhatnak itt. Külföldi lapok vagy hírlapok munkatársai és újságírói is

országban csak a külügyminisztérium sajtóosztályának véleménye alapján tartózkodhatnak itt, illetve léphetnek be az ország területére. Közvetlen és egyetemi tanárok belépéséhez és tartózkodásához a közoktatásiügyi minisztérium véleménye szükséges. Bármilyen felekezeti papok, lelkészek belépésének és tartózkodásának engedélyezése a kultuszminiszter véleményétől, — az olyan külföldiek belépése és itt tartózkodása, akik valamilyen foglalkozást, kereskedelmet vagy ipart gyakorolnak, a bevándorlási törvény szerint működő úgynevezett bevándorlási bizottság véleményétől függ.

Megtörtént a kiegyezés Salonta város és az ipartestület között az ipartestületi székház adósságainak kifizetése ügyében.

A salontai ipartestület vezetősége nemrégiben ajánlatot tett a városnak, a másfélmilliós kölcsön visszafizetésére nézve, mely szerint az ipartestületi mozi, étterem és az egész épületkomplexum bérjövödelmét leköti a város javára, amíg a másfélmilliós kölcsön visszafizetését nem nyer.

A városi tanács egy határozatával elfogadta az ipartestület ajánlatát. Az ülés határozatilag tudomásul vette a városi tanács határozatát, melyről értesítették a város vezetőségét.

Most tehát nincs más hátra, minthogy irásba foglalják és hitelesítsék a város és ipartestület között kötendő egyezséget a másfélmilliós kölcsön visszafizetésére.

★

MEGHATÁROZÁS.

— Apuka, mi az a lényesseregyezés? — kérdezi Mórika a tatától.
— Tudod mi a céld? — kérdezi a tata.
— Tudom.
— Hát római tud-e?
— Igen.
— Na hát ha valaki rómi lesz, az a céld és ha valaki csak kopog, az a lényesseregyezés.

★

Megyegeztek Budapesten a vendéglősök és a kifőzdések.

A Budapesti Szállodák és Vendéglős Ipartestület az elmúlt évek során több alkalommal is kihágási panaszt emelt az ugynevezett kifőzések ellen, mert azok étlapjaikon négy-öt-féle húsért is szerepeltetnek. A budapesti iparkamara már évek óta igyekezett egyeztető tárgyalások során megállapodást létesíteni a vendéglős és kifőzések között, de eredménytelenül. A napokban végre létrejött a megyezés a két szakma között. E megyezés lényege az, hogy a kifőzők ezután háromféle húsért szolgáltathatnak fel, azonkívül kétféle főzeléket és kétféle tésztát. Ez a megállapodás a budapesti iparkamara útján a kereskedelmi miniszter elé kerül, aki azután rendeleti úton fog véget vetni az évek óta fennálló érdekellentéteknek.

★

REVANS.

Procc ur, a főtéri nagykereskedő boldogan rohan haza és lelkesedve üdvözlözi a feleségének: — *Ofelsége kinevezett udvari szállítónak.*
— Jó-jó, — felelte gondterhes arccal az asszony, — de hogy fogjuk neki ezt revansolni.

★

Az ipartörvény magyarországi módosítása csak büntető ítélet esetén írja elő az iparjog megvonását.

Ipari és kereskedelmi körökben idegességgel foglalkoznak Magyarországon azokkal a hírekkel, amelyek az ipartörvény tarvbevett novellájáról terjedtek el. Az érdeklépéseket egyelőre nem ismerik a tervezet szövegét, jóllehet úgy a budapesti iparkamara, mint a nagyipari és kereskedelmi érdeklépéseket már az iparügyi minisztériumhoz fordultak, kérve, hogy részletesen tájékoztassák őket a tervezett intézkedésekről. A legnagyobb megdöbbenést az a hír keltette, hogy a tervezet „megbizhatatlanság” esetén lehetővé teszi az iparendelvények, illetve iparigazolványok megvonását. Ezzel a hírrel szemben beavatott forrásból azt a felvilágosítást adták, hogy az ipartörvény novellájának tervezete semmiféle olyan intézkedést nem tartalmaz, amely az iparügyi jogszabály bevonását politikai szempontból értelmezett megbizhatatlanság, vagy egyéb indokok alapján tenné lehetővé. A jogszabály elvonására csak akkor kerülhet sor, ha az iparüző hivatással kapcsolatban büntetendő cselekményt követ el és ezért a bíróság büntető ítéletet szab ki vele szemben.

★

MI AZ, HOGY?

Kohn azt kérde Grüntől:
— Igaz, hogy ez a Weiss olyan mázli-erős?
— Mi az, hogy? Ha az a Weiss két pofont ken a neked, a második már halottgyalázás.

Rövidesen megkezdí működését a Legfőbb Gazdasági Tanács

Kizárólag adminisztratív szerv lesz a szakmai kamarák szövetsége.

Mint Az Iparos is megjáta, a kormány már régebben elhatározta a Legfőbb Gazdasági Tanács felállítását. A legelső terv az volt, hogy a Legfőbb Gazdasági Tanács felállításáról külön törvény fog intézkedni. A kereskedelmi és iparügyi minisztériumban tartott miniszteri értekezlet úgy döntött, hogy a Legfőbb Gazdasági Tanács felállítását egyesíti a szakmai kamarák reorganizációjával és a két kérdést egy törvény keretében, a Legfőbb Gazdasági Tanács és a szakmai kamarák törvényével rendezi. A kormány elhatározását azzal indokolja, hogy a Legfőbb Gazdasági Tanács lesz a gazdasági élet irányító szerve és így annak szerves kapcsolathoz kell állania a szakmai kamarákkal.

A törvénytervezet, amely már elkészült, továbbra is fentartja a szakmai kamarák szövetségének intézményét, azonban azoknak hatáskörét csökkenteni fogja és kizárólag csak adminisztratív jellegű szervek lesznek. Irányító tevékenységet csak a Legfőbb Gazdasági Tanács fog kifejtetni.

A szakmai kamarák szövetségét igazgatótanács fogja vezetni az eddigi igazgatóválasztmány helyett.

A Legfőbb Gazdasági Tanács és a szakmai kamarák törvényjavaslatát a napokban terjeszti a kormány a törvényelőkészítő bizottság elé.

Befejeződött az UGIR kongresszusa

Erdekes intimitásai: Manolescu-Strunga volt miniszter lemondásának okairól.

Más célra használták fel az állami bank devizaalapját

A Gyáriparosok Szövetsége az UGIR háromnapos kongresszusa, azerán véget ért. A nagygyűlés tárgyalásának legérdekesebb része, amelyről napunk más részében részletes tudósítást hoztunk, a devizaforgalmi rendelkezések kritikája volt. Ennek a vitáját, pikantériáját Manolescu-Strunga volt kereskedelmi miniszter felszólalása szolgáltatta, aki a gyűlésen felolvasta Tatarescu miniszterelnöknek intézett lemondó-levelét. A bucaresti sajtóban éppen a kongresszus napjain folyt vita arról, hogy Manolescu-Strunga maga mondott-e le miniszteri állásáról, vagy menesztették? Manolescu a gyáriparosok gyűlését használta fel a vita elindítására:

felolvasta eredeti szövegében a miniszterelnöknek intézett levelét, amelyben bejelenti és megindokolja lemondását.

A levelben az indoklasi rész az érdekesebb. A volt miniszter megállapítja, hogy amíg ő külföldön járt, az angol és német kereskedelmi szerződés megkötése céljából, az alatt itthon a Banca Nationala akkori vezetősége

egyszerűen felborította azt a devizaforgalmi rendszert, amelyet Manolescu-Strunga elutazása előtt a minisztertanács életbeleptetett.

Az akkori rendszer arra volt alapítva, hogy az exportőrök a kivitt áruk ellenértékét

átengedik a jegybanknak, amely azért 40 százalékos hivatásos arányon lemond fizet ki az exportőrnek, 60 százalékos pedig szabad forgalomba enged olyképpen, hogy ezt a nyadot az exportőrök szabadon — tehát a hivatalos arányon felel — eladhatják a behozatali engedéllyel bíró importőröknek. Mikor a miniszter külföldi útjáról hazaérkezett, az exportőröknek már néhány száz millió lei értékben követelésük volt a Banca Nationala felől a beszolgáltatott devizák 60 százaléka fejében. Mikor azonban a kereskedelmi miniszter megkezdte az import-engedélyek kiosztását, kiderült, hogy a jegybanknál nincs meg ezeknek fedezete, mert a bank igazgatósága azokat más célokra használta fel.

Ez a devizaszámle nem a Banca Nationala tulajdonát képezte, hanem az exportőröké.

A jegybank mégis diszponált avval — a miniszter szerint — csak azért, hogy ne kerüljön deviza szabad forgalomba, mert a jegybank igazgatósága erejénél fogva ellenzte a devizák szabad forgalmát.

Az exportőrök természetesen így nem tudták követelésük birtokába jutni a felborult az egész rendszer, amelyet Manolescu-Strunga éppen arra épített fel, hogy a kereskedelmi követelések egy részét — az állami megütemezett havi leadása után — szabadon használhassák fel és kárpótolhassák magukat a hivatalos áron átengedett 40 százalékért.

Manolescu-Strunga ezek láttára mondott le a miniszteri tarcáról, de a helyzet az már nem segített, devizák nem kerülnek szabad forgalomba, az exportőrök pedig hiába vártak követeléseik kiegyenlítésére.

A Banca Nationala a miniszter vádjával szemben avval védekezik, hogy kénytelen volt ehhez az alaphoz hozzájárulni, mert a Slăvescu pénzügyminiszter által Párisban kötött fizetési egyezmény alapján 100 milliót kellett Párisban fizetni a egyéb deviza rendelkezésére nem állt.

NINCS ADÓHALASZTAS.

Bucuresti. A pénzügyminiszter elhatározta, hogy minden adófizetési halasztást megszüntet, mert a pénzügyi év végéig minden hátralékának be kell folynia. Megállapítást nyert ugyanis, hogy az adófizetők egy része minden lehető módot felhasznál arra, hogy a fizetéseket kúzza és azután bonokkal, vagy más módon egyenlítsse ki tartozását.

Hajmosó és hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

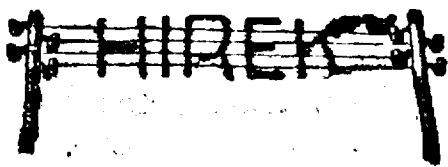
olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.

vot Dengi-ház.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, félévre 500 lej. Iparosoknak egész évre 800 lej, félévre 400 lej, negyedévre 25 lej.

Hirdetés megjelentetésenként 4 lej. Árvas hirdetéseknek árszabvány.

Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und Administration Arad, Căminul Industrişilor — Iparos Otthon.

— Február 15-ig meghosszabbították a vállalatok kimutatásának benyújtás határidejét. Bucurestiből jelentik: A nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtására kiküldött bizottság február 15-ig meghosszabbította a vállalatok által kiállítandó kimutatások benyújtásának határidejét. A kimutatásban szerepelnie kell valamennyi román és idegen állampolgárságú alkalmazottnak.

PECH.

- A velem hercegből király lett.
- Szegény Kaufmann.
- Mi van vele?
- Ő még Kenyeres se lehetett.

A forgalmi adót e hó 10-ig ki kell fizetni. Az aradi pénzügyigazgatóság forgalmi osztálya közli, hogy a forgalmi adót az érdekeltek e hó 10-ig minden körülmények között fizessék be, mert ellenkező esetben bírságot fizetnek. A személyzeti adók befizetését február hó folyamán kell eszközölni.

ABESSZIN VICC.

- Isog kiropul egy kávéháza ajtaján. Ép arra megy Biceg és megkérdi:
- Isog, hogy értem ezt?
 - Ez egy abesszin kávéháza, — mondja Isog.
 - Mi az, hogy abesszin kávéháza?
 - Rasz főpincér.

— Milyen tartozások fizethetők adóbonokkal. Az aradi pénzügyigazgatóság behajtási osztálya az adóbonokkal és kincstári utalványokkal való fizetésekkel kapcsolatban a következőket közli: Adóbonnal fizethető bárki által az 1932. év előtti adóhátralék 35 százaléka. Saját bonnal az 1934. április 1-ig felmerült adóhátralék fizethető, ha az illető miniszteri hozzájárulást szerez az ilyen módon való fizetéshez. Ilyen bont és engedélyt más részére átengedni nem lehet. Ki nem utalt kincstári követelesekkel is lehet adót fizetni, ha az illető előzetes miniszteri engedélyt kért, hogy az utalványt erre a célra akarja felhasználni. Az ilyen utalások ugyancsak miniszteri hozzájárulással cedálhatók az 1934. április 1. előtti adóhátralékokra. Nem lehet sem régi, sem újabb keletű adóhátralékot fizetni a 3 százalékos második kibocsátású kölcsönkötvénnyel, amelynek hivatalos címe Titl. de consolidare.

RADIKALIS ELINTÉZÉS.

- Megmonitad a feleségednek, hogy a rossz életmenet miatt csökkentened kell a kiadásokat?
- Igen.
- És mit szólt hozzá?
- Hogy senkijak le a dohányzástól.

— Nem kötelező az új bírósági illeték fizetése. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács tárgyalta a bírósági épületek karbantartására bevezetendő újfajta illetéket és úgy határozott, hogy a jövőben az illeték nem kötelező, hanem minden ügyvéd belátása szerint fizeti az új adót.

SOCRATE ŞI CĂSĂTORIE.

Un individ cere filosofului Socrate să-i spună dacă face bine însurându-se, sau ar face mai bine sa renunţe.

— Fă ce vrei, dragă, oricum ai face o să-ţi pară rău.

— Rövidesen forgalomba kerülnek az új fémpénzök. Bucurestiből jelentik: Az állami pénzverde befejezte az új fémpénzek elkészítését és azokat átadta a Banca Natională. Néhány napon belül az új fémpénz forgalomba kerül.

— Huszonhárom milliárd lei az állami költségvetés. Bucurestiből jelentik: Az 1936—1937. évre szóló állami költségvetés összeállítása már befejezést nyert. A költségvetés végösszege 23 milliárd lei fog kitenni.

— Kilencven százalékos adóbehajtásra számítanak Aradon. Megírtuk, hogy Aradon és a megyében a pénzügyigazgatóság a kivetett adó tekintélyes összegét hajtotta be. A pénzügyminisztérium azonban nincs megelégedve az adóbehajtással és ezért pénzügyi vezérfelügyelőket küld az aradi és banati városokba, hogy szorgalmazzák a hátralékok behajtását. Az aradi behajtási pénzügyigazgatóságtól nyert értesülés szerint az adó 85 százalékat hajtották be, ami nagy teljesítménynek tekinthető. Cillibé behajtási pénzügyigazgató szerint február végéig mintegy kilencven százalékos inkasszóra lehet számítani.

Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja

Directorul Grupelor de Ajutorare în caz de Moarte a Industrişilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în relaţie cu organizaţiile lor, să achite restanţele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lei 14 şi 15 din statutele emise de Comitetul de administraţie al grupelor de ajutorare în caz de moarte, membrii decedate în între timp, nu se poate acorda ajutorul. Comitetul a sunit o decizie după următorul membru decedat:

Az aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálukkal járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15. §-a értelmében tagjai joguk automatikusan megszűnik, ha a tag közben meghal, a segély nem folyósítható.

A fidesz a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa „A” csoportban 886 Pavel Turay Pál, 887 Ignatie Fekete Ignác.

In grupa „B” csoportban 895. Vad lui Iosif Hecker Józsefné.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directorul Grupelor de Ajutorare în caz de Moarte a Reşedinţei Civile de Binefacere din Arad prin această comunicaţie cu asociaţiile de organizaţiile de decedate sunt scadeşte până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyező Csoportja igazgatósága értesíti a tagjait, hogy a halálukkal járulékok a következő sorozatokig esedékesek:

In Grupa I. neechimbat — változatlan.
In grupa II. csoportban neechimbat — változatlan.

Nem tudok semmit

Írta: BODOR PÁL.

EDDES GIZIKEM!

Ne haragudj drágám, hogy egy kis szívesre kérek. Arról van szó, hogy unokaöcsém nőül akar. Kepes Dezső igazgató lányát, Stetit akarja elvenni feleségül. Véletlenül megtudtam, hogy ti ugyanabban a házban laktok, amelyben ők és ezért arra kérek, közöld velem, miféle emberek azok a Kepesek?

Ha az ember valakivel egy házban lakik, egyet-mást megtud az illetőről, ugyebár és miután unokaöcsém jövőjét nagyon a szívemen viselem, borszerű kíváncsi vagyok, milyen az a család, amelyikbe belendül.

Mégegyszer bocsánatot kérve alkalmatlankodásomért, türelmetlenül várom kimerítő leveledet és számtalanszor csókol egykori osztálytársamod.

TINI.

DRÁGA TINIKEM!

Megkaptam kedves soraidat, édesem és kérsz nekem a legnagyobb örömmel tennék eleget, ha Kepeseket ismerném.

Dehát abszolút nem tudok róluk semmit. Kepesek a harmadik emeleten laknak, mi pedig a másodikon, de még ha szomszédok volnánk is, akkor sem tudnék róluk többet mondani, mert engem, Tinikém, a mások dolgai abszolút nem érdekelnek.

En és családom visszavonultan, kizárólag egymásnak élünk, no meg néha is tiltja, hogy a hátsóház magánéletében turkáljak. Végtelenül sajnálom tehát, de nem lehetek szolgálatodra,

bár annyit mégis mondhatok, hogy ez a Kepes Stefi nagyon derék, rendes nőnek látszik, aki például szülei érdekében is mindent elkövet.

Ugyanis Kepesék cselédje mesélte az én Katinnak (pedig hányszor megtiltottam neki, hogy odaálljon traccsolni), szóval Kati meséli, hogy ha elcsúsz a házban, mindig a Stefi megy le a háziurhoz kieszakozni a halasztást. Ilyenkor mindig ott marad éjfélig, kieszakozni, szép tőle, nem?

Tudod, hogy nálunk milyen vékonyak a falak, de Kepesék olyan finom, csendes emberek, hogy újabban még mukkani se halljuk őket. Talán ugyan még voltak náluk kisebb nézeteltérések, tudniillik a Stefi minden nap hajnalban jött haza és lehallatszott, amikor az apja meg akarta fojtani. Ez az öreg Kepes, ugyilátszik, egy morális, szegény lány igazán ártatlan volt, hiszen sohasem jött haza egyedül, mindig gardirosta valaki. Egyszer egy önkéntes, mások egy pénzügyőr, vagy egy motorbiciklista, minden reggel más.

De mondom, ez csak tavaly volt. Idén a legnagyobb csend és nyugalom van náluk. Kepesné típusa az odaadó feleségnek. Hónapok óta minden nap egy ételhordó-edénnyel távozik hazulról (ez engem igazán nem érdekel, Tinikém, de hát ott megy el előttem a lépcsőházban), állítólag ebédet visz be férjének, akát belekevertek valami óvadékügybe, de biztos, hogy ki fog derülni az ártatlansága. Kati ugyan esküszik, hogy már jog erős, de én kirugom azt a trampit, ha még egyszer beleüti az orrát mások dolgába.

Mondom, amióta az öreg Kepes nincs otthon, példás családi életet élnek. Kepesné naponta meg látogatja egy huszárnevelő látné nőt fiatalom-

ber, a háznester mégis folyton szidja, hogy egy piszkos fráter, mert minden reggel kapunyitás után távozik, hogy megspórolja a kapunyitást. Rémese ezek a háznesterek, drágám, mi közöm nekem ehhez, igaz?

Most jut még eszembe, hogy Kepeséknek gyönyörű lakásuk is lehet. Múltkor láttam a folyosón futólag a szőnyegmunkájukat, csodás! Állami alkalmazottak felrakták egy stráfkocsira és elvitték. Biztosan renoválni.

Van még egy fiuk is, azt hiszem Tibor, de róla sem tudok semmi pozitívot. A fizetése azt állítja, hogy munkanélküli parkettázó, de én nem hiszem, hiszen olyan elegáns, mint egy arisztokrata. Az pedig csak aljas rágalom lehet, amit a viciné terjeszt róla, hogy egy dögcsodát libaszerony támogatja anyagilag.

Ismételnem kérek tehát, drága Tinikém, ne haragudj, hogy nem tudok abszolút semmit Kepesékről. Megjegyzem, titokban egy kissé örülök is ennek, mert ha történetesen valami rosszat tudnék róluk, direkt fájna leírnom. Hiszen ugye, ismerem még az iskolából, tudod, hogy már ott is én voltam a legjobban, legfinomabb lélek. Egyszer csókol.

GIZID.

Utóirat. Most jött a manikűrösöm, csupán a te kedvedért megkérdeztem tőle, nem ismeri-e véletlenül Kepes Stetit? Szerencséd van, drágám, nálunk is manikűröz a megnyugtató, hogy Stefiből, ha férjhez megy, egészen biztosan nagyszemű családanya lesz. Mert képzeld csak: ez a derék lány minden este leutazik Tápiószelére, hogy láthassa gyermekét, akik ott vannak dajkaságban.